శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౮   ౧౯౮౦ - అక్టోబరు : సాధారణ - ఆశ్వయుజము   సంచిక ౪

విషయసూచిక

శ్రీ రామకృష్ణ సూక్తిసుధ

అనువాదకులు: ఆచార్య శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలముగారు

'సహజోద్గారమయిన వచనామృతము ఇట్టి గ్రంథరూపముదాల్చుట కిదే మొదలు' (ఆల్డసు హక్స్లీ) అను పొగడ్తగన్న శ్రీమన్నిఖిలానందస్వాముల సంక్షిప్తాంగ్ల మూలమునకు ఇది తేటతెలుగున అనువాదము.

'గురుదేవుని స్వతస్సిద్ధజ్ఞానము, చిదానందోద్రేకప్రభవసహజసరళవాగ్ధాటి, శిశూచితామాయికత, అనిర్వచనీయప్రజ్ఞ, ఋజూపమానములు, సరసకథలు, గేయములు, పద్యములు చక్కగా అనూదితములు. (హిందు: తేది 27-7-'58)

'అద్యతనగద్యరచయితలెల్ల మేలుబంతిగా అనుసరింపదగిన గ్రంథరాజము.' (సన్డే స్టాన్డర్డు: తేది 16-2-'58)

'అనువాదమైనా స్వతంత్రగ్రంథం అనిపించు ధాటి గలది.' (భారతి. 7-6-'61)

'చవులూరించు చక్కని రచన.' 14-2-'58 (డాక్టరు సర్ ఎస్. రాధాకృష్ణగారు)

590+158 పుటలు వెల: రూ. 7-50

ప్రబోధరత్నాకరము

అనువాదకులు: శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

) వివేకానందస్వాములవారు అమెరికాయందలి సహస్రద్వీపవనమున శిష్యులకు బోధించిన తత్త్వసారము సమస్తము ఇందు నిక్షిప్తమై యున్నది. శాస్త్ర జిజ్ఞాసకలవారికి ఇందలి పాదటీకలు ఎంతయో యుపయుక్తములు కాగలవు.

232 పుటలు మూడవ కూర్పు వెల: 2-50

ఇట్లు వ్రాయుడు: మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

'అఖిలవిభు శరణొందుమ, యా క్షణంబ యతనిక్కృప నీదు ననుభూతి కందు వత్స'

—శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౭ } ౧౯౭౦ – అక్టోబరు సాధారణ – ఆశ్వయుజము { సంచిక ౮

శ్రీః

వి వే క చూ డా మ ణి

మూలము : శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు

వ్యాఖ్యాత : అన్నమాచార్య

శ్రోత్రియో ఒవృజినో ఒకామహతో యో బ్రహ్మవిత్తమః
బ్రహ్మణ్యుపరత శ్శాన్తో నిరిన్ధన ఇ వానలః
అహేతుకదయాసిన్ధు ర్బన్ధు రానమతాం సతామ్. 33

వేదవేదాంతముల నధికరించినవాడుగను, పాపరహితుడుగను, విషయవాంఛలచే కొంకుకుడువడనివాడుగను, బ్రహ్మజ్ఞానులలో ఉత్తముడుగను, బ్రహ్మమందే మనస్సును విలీన మొనర్చుకొన్నవాడుగను, కట్టెలు సమసిన నిప్పువలె ప్రశాంతుడుగను, సహజకరుణాసాగరుడు గను, శరణాగతులకు బంధువుగను (ఉండు గురువు నాశ్రయింపవలయును.) 33

త మారాధ్య గురుం భక్త్యా ప్రహ్వః ప్రశ్రయసేవనైః
ప్రసన్నం త మనుప్రాప్య పృచ్ఛేజ్ జ్ఞాతవ్య మాత్మనః. 34

అటువంటిగురువును శిష్యుడు భక్తినమ్రతలతో ఆరాధింపవలయును. తన సవినయ పరిచర్యల కతడు ప్రసన్నుడైయుండు అదను కనిపట్టి, సమీపించి, తాను తెలిసికోవలసినదానిని గూర్చి ప్రశ్నింపవలయును. 34

స్వామిన్, నమ స్తే, నతలోకబన్ధో, కారుణ్యసిన్ధో, పతితం భవాబ్ధౌ
మా ముద్ధ రాత్మీయకటాక్షదృష్ట్యా ఋ జ్వ్యాతికారుణ్యసుధాభివృష్ట్యా. 35

స్వామీ, ప్రణమిల్లిన ప్రజలపాలిటిబంధూ, కరుణాసాగరా, నీకు మ్రొక్కుచున్నాను, తిన్నని నీకడకంటిచూపుల పరమకారుణ్యామృతమును వర్షింపుమా; సంసారసాగరమున బడి యున్న నన్ను గట్టెక్కింపుమా. 35

దుర్వారసంసారదవాగ్నితప్తం దోధూయమానం దురదృష్టవాతైః
భీతం ప్రపన్నం పరిపాహి మృత్యోః శ్శరణ్య మన్యం య దహం న జానే. 36

ఆర్పరాని సంసారదావాగ్ని నన్ను కాల్చివేయుచున్నది. దురదృష్టవాతములు నన్ను ఊపివైచుచున్నవి. భయ మగుచున్నది. వేఱు దిక్కెఱుగను. నిన్ను శరణు జొచ్చుచున్నాను మృత్యువుబారినుండి నన్ను కాపాడుమా. 36

శాన్తా మహాన్తో నివసన్తి సన్తో వసన్తవ ల్లోకహితం చరన్తః
తీర్ణా స్స్వయం భీమభవార్ణవం జనా నహేతు నాన్యా నపి తారయన్తః. 37

(భవాదృశులు) సజ్జనులు శాంతులు మహాత్ములు, లోకహితంకరస్వభావమున వసంతమును బోలినవారు భయంకర సంసారసాగరమును స్వయము దాటినవారు, నిర్హేతుకకృపచే నితరులనుగూడ దాటించువారు. 37

అయం స్వభావ స్స్వత ఏవ య త్పరశ్రమాపనోదప్రవణం మహాత్మనామ్
సుధాంశు రేష స్వయ మర్కకర్కశప్రభాభితప్తా మవతి క్షితిం కిల. 38

తమంతట పరులకష్టముల తొలగింప దివురుట మహాత్ములస్వభావమే. సూర్యుని చుఱుకు టెండకు క్రాగిన భూమిని రక్షించుపనిని అమృతకిరణుడు తనంతటనే కదా నిర్వరించును. 38

బ్రహ్మానన్దరసానుభూతికలితైః పూతైః స్సుశీతైః స్సితై
ర్యుష్మద్వాక్కలశోజ్ఝితైః శ్రుతిసుఖై ర్వాక్యామృతైః స్సేచయ
సన్తప్తం భవతాపదావదహనజ్వాలాభి రేనం ప్రభో
ధన్యా స్తే భవదీక్షణక్షణగతేః పాత్రీకృతా స్స్వీకృతాః. 39

స్వామీ, సంసారతాప మనెడి కాఱుచిచ్చు (సెగ)కు ఉడుకెక్కియున్న యీ నన్ను-బ్రహ్మానందరసానుభవముతో కూడినవియు, పవిత్రములును, సుశీతలములును స్వచ్ఛములును శ్రవణానందకరములును వాక్కలశమునుండి వెలువడినవియు నగు—నీవాక్యామృతములచే తడుపుమా (తాపముదీర్పుమా). క్షణకాలమైనను నీకడకంటిచూపులకు భాజనులై నీచే స్వీయజనులుగ సమాదృతులగువారు ధన్యులు కదా. 39

కథం తరేయం భవసిన్ధు మేతం కా వా గతి ర్మే కతమో ఽస్త్యుపాయః
జానే న కిఞ్చిత్ కృపయావ మాం ప్రభో సంసారదుఃఖక్షతి మాతనుష్వ. 40

గురుదేవా, ఈసంసారసాగరము నెట్లు తరింతును? నా కేది గతి? ఉపాయ మేమున్నది? నే నేమియు నెఱుగను. దయతో కాపాడుము, ఈసంసారదుఃఖమును తుద ముట్టింపుమా. 40

తథా వదన్తం శరణాగతం స్వం సంసారదావానలతాపతప్తమ్
నిరీక్ష్య కారుణ్యరసార్ద్రదృష్ట్యా దద్యా దభీతిం సహసా మహాత్మా. 41

దావానలముచేతంబోలె సంసారతాపత్రయముచేత క్రాగి పైన చెప్పినరీతిలో ప్రార్థించుచు తన్ను శరణుజొచ్చినవానిని మహాత్ముడగు గురువు కనికర మొలుకు చల్లని చూపుల జూచి వెంటనే అతని కభయ మొసంగ వలయును. 41

విద్వాన్ స తస్మా ఉపసత్తిమీయుషే ముముక్షవే సాధుయథోక్తకారిః
ప్రశాన్తచిత్తాయ శమాన్వితాయ తత్త్వోపదేశం కృప యైవ కుర్యాత్. 42

ఆలాగు తన్ను ఆశ్రయించినవాడును ముముక్షువును శాస్త్ర విధేయుడును శమయుతుడును ప్రశాంతచిత్తుడు నగు శిష్యునకు విద్వాంసుడగు గురువు కేవలము కృపాకార్యముగా తత్త్వోపదేశము చేయవలయును. 42

మా భైష్ట విద్వం స్తవ నా స్త్యపాయ స్సంసారసిన్ధో స్తరణే ఽస్త్యుపాయః
యేనైవ యాతా యతయో ఽస్యపారం త మేవ మార్గం తవ నిర్దిశామి. 43

ఓవిద్వాంసుడా, భయపడకుు, నీ కపాయము లేదు. సంసారసముద్రమును దాటుట కుపాయ మున్నది. ఆమార్గము నవలంబించియే యతులు దానిని దాటిరి. ఆమార్గమునే నీకు చూపెదను. 43

అ స్త్యుపాయో మహాన్ కశ్చి త్సంసారభయనాశనః
తేన తీర్త్వా భవామ్భోధిం పరమానన్ద మాప్స్యసి. 44

సంసారభయమును బోగొట్టు నుపాయము దొడ్డది ఒకటి యున్నది. ఆమార్గమునుబట్టి సంసారసాగరమును దాటి పరమానందమును ప్రాపింపగలవు. 44

వేదాన్తార్థవిచారేణ జాయతే జ్ఞానముత్తమమ్
తే నాత్యన్తికసంసారదుఃఖనాశో భవత్యను. 45

ఉపనిషత్తుల యర్థవిచారము చేసినచో (నేను బ్రహ్మమనే అనెడి) ఉత్తమజ్ఞానము గలుగును. ఆ జ్ఞానము గలిగినవెంటనే సంసారదుఃఖము నిశ్శేషముగను పునరావృత్తిరహితముగను తొలగిపోవును. 45

శ్రద్ధాభక్తిధ్యానయోగా న్ముముక్షో ర్ముక్తే ర్హేతూ న్వక్తి సాక్షా చ్ఛ్రుతే ర్గీః
యో వా ఏతే ష్వేవ తిష్ఠ త్యముష్య మోక్షో ఽవిద్యాకల్పితా ద్దేహబన్ధాత్. 46

ముముక్షువునకు శ్రద్ధయు భక్తియు ధ్యానమును యోగమును ముక్తిహేతువు లని సాక్షాద్వేదవాక్యములు పల్కుచున్నవి. ఈ శ్రద్ధాదులందు నిలుకడ గన్న వాడు అవిద్యాకల్పిత మగు దేహబంధమునుండి విడు పొందును. 46

అజ్ఞానయోగా త్పరమాత్మన స్తవ హ్యనాత్మబన్ధ, స్తత ఏవ సంసృతిః,
తయో ర్వివేకోదితబోధవహ్ని రజ్ఞానకార్యం ప్రదహే త్సమూలమ్. 47

పరమాత్మవగు నీకు జననమరణపరంపర గల్గుటకు కారణము అనాత్మబంధము = దేహాదిబంధము). అనాత్మబంధమునకు కారణము అజ్ఞానయోగము. ఆత్మానాత్మవివేకముచే గలుగు ఆత్మజ్ఞాన మనెడి నిప్పు అజ్ఞానసంభవములైన వాని నెల్ల మూలముతో సహా కాల్చి వేయును. 47

శిష్యఉవాచ :—

కృపయా శ్రూయతాం స్వామిన్, ప్రశ్నో ఽయం క్రియతే మయా
యదు త్తర మహం శ్రుత్వా కృతార్థ స్స్యాం భవన్ముఖాత్. 48

శిష్యుడు పలుకుచున్నాడు :—

స్వామీ, ప్రశ్న అడుగుచున్నాను. దయచేసి వినుము. నీనోట (వెలువడు) జవాబును విని కృతార్థుడ నగుదును. 48

(సశేషము)

పరమహంసదేవుని ప్రబోధవాణి

'మ'—భగవంతునిమీద మనమనస్సు నేకాగ్ర మొనర్చు టెట్లు?

శ్రీరామకృష్ణుడు-భగవంతుని నామమును జపింపుము. భగవంతుని గుణములను కీర్తింపుము. అప్పుడప్పుడు భగవద్భక్తులను సాధువులను దర్శనము చేసికొనుచుండుము. రాత్రింబవళ్లు ఐహికవ్యవహారములందును ప్రాపంచిక కర్తవ్యములందును బాధ్యతలందును నిమగ్నమై యుండు మనమనస్సునకు భగవంతునిపై గురి నిలువదు. కావున అప్పుడప్పుడు ఏకాంతమునకు పోయి భగవంతుని ధ్యానించుట మిక్కిలి యావశ్యకము. ధ్యానము నేకాంతమున నభ్యసింపవలయును. కానిచో ప్రారంభ దశలో దేవునిమీద మనస్సును నిలుపుట చాల కష్టము. చెట్టు చిన్నదిగ నున్నప్పుడు దానికి చుట్టును కంచె యుండ వలయును. లేకున్న పశువులు దా[illegible] నాశనముచేయును.

ధ్యానించుపద్ధతులు మూడున్నవి. నీ విహిత కార్యములను చేయుచున్నప్పుడే దైవమును స్మరించుచుండుట ఒకపద్ధతి. మీయింటిలోనే యేకాంతస్థలమున నుండి భగవంతుని ధ్యానించుట రెండవపద్ధతి. అడవికి బోయి అచట భగవంతుని ధ్యానించుట మూడవపద్ధతి. నీవు తథ్యమిథ్యావివేచనమును మాత్రము సదా చేయుచుండవలసినదే. పరమాత్మ ఒక్కటే సత్యము, నిత్యపదార్థము. తక్కినదంతయు మిథ్య, అనిత్యము. ఇట్లు వివేచించుచు వచ్చి, మనస్సునుండి యనిత్యవస్తువులను గూర్చిన తలంపులను దులిపివేసికొనవలయును.

'మ'—ఈ లోకమున మనము జీవితము నెట్లు గడపవలయును?

శ్రీరామకృష్ణుడు — నీకు విహితములైన కృత్యములనన్నిటిని నిర్వర్తింపుము. మనస్సును మాత్రము దేవునిపై నుండనిమ్ము. భార్యతో

బిడ్డలతో తండ్రితో తల్లితో అందఱితోను గలిసి వసింపుము. వారికి సేవ చేయుము. అత్యంతము ప్రీతిపాత్రులనుగ వారిని జూడుము. కాని నీ యంతరంగమునమాత్రము వారు నీకు సొంతము కా రని తెలిసికొనుము.

ఒక భాగ్యవంతునింటి పరిచారిక ఆయింటి పనుల నన్నిటిని చేయును. కాని సొంత గ్రామములోని స్వగృహముపైని తలంపులను వీడదు. ఆ భాగ్యవంతుని బిడ్డల నామె తన బిడ్డలను బోలెనే సాకును. వారినిగూర్చి చెప్పునప్పుడు 'నా రాముడు' 'నా హరి' యనియే చెప్పుచుండును. కాని యంతరంగమున మాత్రము వారు తనబిడ్డలు కానే కా రను విషయ మామెకు బాగుగ తెలియును.

తాబేలు నీటిలో అటుఇటు తిరుగుచుండును గాని దాని తలంపులు దేనిమీద నున్నవో నీ వూహింపవచ్చు. గట్టుపై నున్నవి దాని తలంపులు. గట్టుపై నున్నవి దాని యండములు. లోకములో నీవిధుల నన్నిటిని నిర్వర్తింపుము, మనసునుమాత్రము దేవునిపై నిలుపుము.

ముందుగా భగవద్భక్తిని అలవఱుచుకొనక లోకమున ప్రవేశింతువేని నీకు ప్రతిబంధకములు నానాటికి హెచ్చుచుండును. అందలి యిడుములు పరితాపములు ఏడుపులు నిన్ను ముంచివేయును. ఐహికవిషయములను నీవు ధ్యానించుకొలది నీకు వానియందు సంగము ఎక్కువగుచుండును.

మొదట నీ చేతులకు నూనె పట్టించుకొని, అటుపిమ్మట పనసపండును తరుగుము. లేకున్న, దానిపాలజిగట నీ కంటుకొనును. మొదట దివ్యమగు ప్రేమతైలమును గడించుకొనుము, అటుపిమ్మట నీ లౌకికవిధులకు గడంగుము.

కాని ఆదివ్యప్రేమ సిద్ధింపవలయు ననిన ఏకాంతవాస మావశ్యకము. పాలనుండి వెన్నను తీయ వలయు ననిన మొదట ఆ పాలను ప్రత్యేకస్థలమున తోగబెట్టవలయును. పాలను ఎక్కువగ కలియబెట్టిన అది పెరుగు కానేఱదు. పెరుగైనపిదప, నీవు తక్కినపనులను విడిచి, ప్రశాంతస్థలమున కూర్చుండి పెరుగును చిలుకవలయును. అప్పటికి గాని, నీకు వెన్న లభింపదు.

అదియునుగాక ఏకాంతమున దేవుని ధ్యానించుటచే చిత్తమునకు జ్ఞానమును వైరాగ్యమును భక్తియు నలవడును. ఆ చిత్తమే లౌకికాసక్తికి లోనైనయెడల అధఃపతనము గాంచును. ఈ లోకములో ప్ర వ్యక్తికిని కామినీకాంచనముల స తప్ప వేఱు లేదు.

లోకము నీటివంటిది, మనస్సు పాలవంటిది. పాలను నీటిలో పోసిన అది అందులో కలిసిపోవును. అటుతర్వాత అప్పటమైన పాలు నీ కగపడదు. అట్లు కాక పాలను పెరుగుగా చేసి, ఆ పెరుగును చిలికి వెన్నగా చేయుము. ఆ వెన్నను నీటిపై నుంచిన, అది తేలును. కావున ఆధ్యాత్మికసాధనను ఏకాంతమునచేసి, భక్తిజ్ఞానము లనెడి వెన్నను గడింపుము. ఆ వెన్నను నీవు ఈలోక మనెడి నీటిపై నుంచినను, అది తేలునే గాని, నీటితో కలిసిపోదు.

ఇందుతోబాటు నీవు సారాసారవివేచనమును అభ్యసింపవలయును. కామినీకాంచనములు నశ్వరములు. దేవు డొక్కడే నిత్యుడు. ధనమువలన మానవున కేమి కలుగును? అన్నవస్త్రములు లభించును, నిలువ నీడ లభించును. అంతే. అంతకన్న ఎక్కువ ఏమియు లేదు. దేవుని సాక్షాత్కరించుకొనుటకు నీకు ధనము తోడ్పడ జాలదు. కావున జీవితలక్ష్యముగ నుండు నర్హత ధనమున కెప్పుడుకాని లేనే లేదు. వివేచించుక్రమ మిది. తెలిసినదా?

మ—చి తము.

దేవ్యష్టావింశతి నామావళి

దుర్గాసప్తశతినుండి గ్రథితము

ఓమ్ దేవ్యై నమః	1	ఓమ్ సిద్ధ్యై నమః	15
ఓమ్ మహాదేవ్యై నమః	2	ఓమ్ నైరృత్యై నమః	16
ఓమ్ శివాయై నమః	3	ఓమ్ లక్ష్మ్యై నమః	17
ఓమ్ ప్రకృత్యై నమః	4	ఓమ్ శర్వాణ్యై నమః	18
ఓమ్ భద్రాయై నమః	5	ఓమ్ దుర్గాయై నమః	19
ఓమ్ రౌద్రాయై నమః	6	ఓమ్ దుర్గపారాయై నమః	20
ఓమ్ నిత్యాయై నమః	7	ఓమ్ సారాయై నమః	21
ఓమ్ గౌర్యై నమః	8	ఓమ్ సర్వకారిణ్యై నమః	22
ఓమ్ ధాత్ర్యై నమః	9	ఓమ్ ఖ్యాత్యై నమః	23
ఓమ్ జ్యోత్స్నాయై నమః	10	ఓమ్ కృష్ణాయై నమః	24
ఓమ్ ఇన్దురూపిణ్యై నమః	11	ఓమ్ ధూమ్రాయై నమః	25
ఓమ్ సుఖాయై నమః	12	ఓమ్ అతిసౌమ్యాతిరౌద్రాయై నమః	26
ఓమ్ కల్యాణ్యై నమః	13	ఓమ్ జగత్ప్రతిష్ఠాయై నమః	27
ఓమ్ వృద్ధ్యై నమః	14	ఓమ్ కృత్యై నమః	28

నమస్తే నమస్తే నమః

మాతృనుతి నవరత్నమాలిక

శ్రీ తిరుపతి వేంకటకవుల శ్రీ దేవీభాగవతమునుండి

శా. నీ నామమ్ములు లెక్కఁబెట్టుటకుఁ గానీ, నీదు రూపం బాకిం
తేనిన్ వర్ణనఁజేయఁబూనుటకుఁ గానీ - లేఁ డొకండేని; యెం
దేనిం ద్వచ్చరితంబు దెల్పుటకునై యెవ్వాఁ డగుం దేవి ? కు
ల్యానీరమ్మును దాఁట భీతిపడువాఁ డంభోనిధిం దాఁటునే? 1

గీ. నీదు విభవంబు దేవతానికరమందు నొక్కఁడేనియు నెఱుఁగమి నిక్క, మంబ,
నీవ సకలంబునకు నియంత్రి వనుపట్లు, నేమ సాత్మ్య మొసంగి జయింపఁగలము. 2

ఆ. ఆస్థ లేని దాన వయ్యును సకలంబుఁ జేయుచుందు వనెడి చిత్రచరిత
మంబ, నీక తెలియ దన్నచో - మాబోఁటి జడమతుల కెఱుంగఁబడుట యెట్లు. 3

గీ. దివ్య మన నోపు నీరూపు తేటతెల్లముగఁ గనుంగొంటి నాపూర్వపుణ్యరేఖ;
భక్తకల్పద్రుమమంబ, నీపాదపద్మయుగమునకు మ్రొక్కెదం, బ్రోవు, మో మదంబ. 4

ఉ. అంబ, సురాసురాదులు ననర్హ్వాలు తావకదివ్యభవ్యతే
జంబు గనుంగొనంగ, మనుజన్ము లనంగ ని కెంతవారు ? నా
కుం బొడగట్టి తీ వనుటకుఁ మది విస్మయ మంద కున్నె ? నీ
చుం బరమానురాగమునఁ జూచుట చోద్యము గాదె, శాంకరీ ? 5

క. శంభుండును విధియును విశ్వంభరుఁడును సూర్యచంద్రవరుణాదులు నా
జంభారియు నినుఁ గనుఁగొను దంభం బెఱుఁగ రన, నాదు తరమే, జననీ ? 6

గీ. జలధిజాపతి నీసత్త్వశక్తినెఱుఁగు; శారదాపతి నీరజశ్శక్తినెఱుఁగు;
చండికాపతి నీతమశ్శక్తినెఱుఁగు-గాని, నీనిర్గుణత వారు గాంచువారె ? 7

గీ. మూఢుఁడైనట్టి యే నేడ! పూర్ణమైన యీ కటాక్షప్రసార మ దేడ ! నీకు
భక్తజనులందుఁ గల్గిన పక్షపాత మింత యని చెప్పఁగలనె, లోకైకజనని ? 8

సీ. ఒకవేళఁ బ్రణయకోపోద్రేకమున [illegible]మ్మపై వామపాద మూఁచి
ఒకవేళ ననురాగవికలీభవత్రోడ్ధవై యురఃపీఠమ్ము నధిగమించి
ఒకవేళఁ గడుఁ జాకచకి నొప్పు మెఱుపు నా జఘనప్రదేశమ్ము సంశ్రయించి
ఒకవేళ సింగార మొలుక ముద్దులు గుల్క నంకభాగమ్ముపై నధివసించి

గీ. వాహనము నాఁగఁ దగు మధువైరి కీవ లక్ష్మివై మోద మిడెదు విలాసగతుల
నీ కటాక్షమ్ము లేకున్న నీరజాక్షుఁ డంబ, యొకగవ్వయైనఁ జేయఁడు, నిజంబు. 9

మాతృపూజ-శ్రీరామకృష్ణుడు

దైవమును 'అమ్మ' రూపములో ఆరాధించుట ఇప్పుడు హిందువుల ప్రత్యేకాచారముగ ఉన్నను ప్రాచీనకాలములో ఆ యాచారము పలుచోట్ల అమలులో ఉండినది. ఈజిప్టు బాబిలోను అస్సిరియ గ్రీసు మున్నగు అతి ప్రాచీన నాగరకతాకేంద్రాలలో ప్రజలు మాతృదేవతల ఆరాధించుచుండిరి. ఆ విధానాలు అప్పుడాచోట్ల నుండినవి. ఆ మతాచారాలు అన్నియు అనంతరకాలమున క్రైస్తవము మహమ్మదీయము అనెడి సెమిటిక్కు మతాలప్రవాహవేగమునకు కొట్టుకొనిపోయినవి. సెమిటిక్కులకు పురుషపక్షపాత మతిమాత్రము. కావున ఆరాధ్యదైవము మహిళారూపమున నుండుట వారి కసహ్యము. మహిళారూపమున దైవము నారాధించుటను రవంతైన ఓర్చుకోలేనివారు మహమ్మదీయులు. ప్రాచీనమతసంప్రదాయాలను అనేకములను తనలోనికి చేర్చుకొన్న క్రైస్తవమతమున క్రైస్తుదేవుని తల్లియగు మేరీకన్య నాదరించు రూపమున మహిళాపూజ నేటికిని మిగిలియున్నది. ఆ కాలమునుండి ఈ కాలమువఱకు దివ్యమాత్రారాధనము అవిచ్ఛిన్నముగ సాగుచుండు దేశము మన భారతదేశ మొక్కటే.

భారతీయసంస్కృతి సంకీర్ణమైనది. వివిధ ప్రజావర్గాల ఆశయాలు సంప్రదాయాలు భారతీయసంస్కృతిలో కలిసిపోయియున్నవి. మొహెంజదాడోనాగరకతలో మాతృదేవతల పూజ యుండినది. ప్రాచీన ద్రావిడులును శక్తిపూజాభిరతులే. వేదములలో వేల్పుల తల్లి అదితియు, ఉమాహైమవతియు, ఋషివాక్కనెడి మగువయు ప్రస్తుతలై యున్నారు.

శ్రీ వివేకానందస్వామి సెలవిచ్చిన రీతిలో ప్రతిమతములోను తత్త్వశాస్త్రము - పురాణములు - భగవత్సాయుజ్యప్రదాయకములగు క్రతుకలాపము లనెడి మూడంశము లున్నవి. తత్త్వశాస్త్రమే మౌ సిద్ధాంతములను దెలుపును. పురాణములు వేల్పులయు దివ్యపురుషులయు చరిత్రముల ఉదాహరించుచు ఆ మార్గమున తత్త్వశాస్త్రసిద్ధాంతముల వివరించును. తత్త్వశాస్త్రార్థముల అనుభూతిరూపమగు పరిజ్ఞానమునకు భగవత్సాయుజ్యమునకు ప్రాపకములైన సాధనవిశేషములను క్రతుకలాపాలను ఆగమములును యోగములును దెలుపుచున్నవి. హిందువుల కందఱికిని వేదము ఉమ్మడియైన ప్రమాణము. విష్ణు - శివ - దేవీత్యాదిగా వారు వా రుపాసించు నిష్టదేవతల కనుగుణముగా పురాణములును ఆగమములును మాత్రము భేదిల్లుచుండును. పరదైవముగ దేవి నారాధించు సంప్రదాయము శాక మన బరగును.

శాక్తసంప్రదాయమున లక్ష్యము 'శక్తి'. పరతత్త్వము అఖండ మని, అనంత మని, అవిభాజ్య మని భారతీయుడు భావించును. అది వాక్కుకు మనస్సుకు అందదు, దేశమున కాలమున ఇముడదు, కార్యకారణసూత్రమున కట్టువడదు. సకలవిధసీమాతీతమైన దాని నుండియే నామరూపాత్మకమగు నీ విశాల జగము ఉద్భవిల్లినది. నామరూపాత్మకమగు ఈ జగముగా రూపొందు శక్తి కల దానినిగా పరతత్త్వమును భావింపకున్నచో, అది కేవలము శూన్యమో శూన్యకల్పమో అగును. ఈ శక్తినే వేదాంతులు సగుణబ్రహ్మమందురు. దేవిదేవునకు జోడు అని శాక్తేయులలో పలు వర్గాలవారు తలంతురు కాని నిర్గుణబ్రహ్మమును సగుణబ్రహ్మము నొక్కటే అనుటయు సగుణబ్రహ్మమును శక్తియు నొక్కరే యనుటయు శ్రీరామకృష్ణు నుపదేశము. విను డాయన పల్కులను. "బ్రహ్మమును శక్తియు అభిన్నములు. ఆ రెంట ఒక్కదాని నంగీకరింతువేని రెండవదానిని అంగీకరింపక నీకు తప్పదు. అవి అగ్నిని దాహకశక్తిని బోలినవి. అగ్ని నంగీకరింతువేని దాని దాహకశక్తినిగూడ గుర్తించి తీరుదువు. దాహశక్తిరహితమగు అగ్ని అసంభావ్యము. అగ్ని లేనిదే దాహకశక్తి అసంభవము. కిరణములు లేని సూర్యబింబ మసంభావ్యము. సూర్యుడు లేనిదే కిరణము లసంభవములు... తెలుపు వన్నె లేని పాలు అసంభావ్యము. పాలు లేనిదే పాల తెల్పు అసంభావ్యము. అట్లే శక్తివిరహితమగు బ్రహ్మమును బ్రహ్మమును బాసిన శక్తియు నసంభావ్యములు. సగుణము లేక, నిర్గుణము మాత్రమే ఉండుటయో, నిర్గుణము లేక సగుణముమాత్రమే ఉండుటయో అసంభావ్యము. ఆదిశక్తిక్రీడ సదా చెల్లుచుండును. సృష్టిస్థితిసంహారముల నెడి శక్తిక్రీడ సాగిపోవుచున్నది. ఆ శక్తికి కాళి యని పేరు. బ్రహ్మమే కాళి, కాళియే బ్రహ్మము, తత్త్వ మొక్కటే. సృష్టిస్థితిసంహారములం దన్వయింపక క్రియాశూన్యముగ నున్నప్పుడు దానిని బ్రహ్మమందుము, సృష్టిస్థితిసంహారములందు వ్యాప్రు

తమై యున్నప్పుడు దానిని కాళి యందుము, శక్తి యందుము.''

పైని వివరించిన స్వభావముగల శక్తియే వేదాంతములో జెప్పబడుచున్న సగుణబ్రహ్మము. సగుణబ్రహ్మ మనగా గుణవిశిష్టుడైన యీశ్వరుడు. నిర్గుణబ్రహ్మ మనగా గుణములు లేని యీశ్వరుడు. ఇద్దఱు ఈశ్వరులు లేరు. ఈశ్వరునం దివి భాగములు కావు. పై నుదాహృతమైన శ్రీరామకృష్ణునిసూక్తిలో చెప్పియున్నటుల సగుణబ్రహ్మమును నిర్గుణబ్రహ్మము నొక్కటే. జగత్తునకు కారణముగా భావించినచో బ్రహ్మము సగుణము. క్రియాశూన్యముగను కేవలము సాక్షిగను భావించినచో బ్రహ్మము నిర్గుణము.

భారతదేశమున శైవము వైష్ణవము శాక్తము మున్నగా పెక్కుమతము లున్నవి. వాని వివరములు వారివారి పురాణములలో ఆగమములలో గనన గును. ఈ మతము లన్నియు ఏదో యొకరూపమున వేదాంత తత్త్వమును అంగీకరించినవి. ఈ యంగీకారము వానియుమ్మడి లక్షణము. వేదాంతమున ప్రతిపాదితుడైన సగుణబ్రహ్మము తమ ఇష్టదైవమే అను సమన్వయముచేత ఈ యైక్యము కుదిరినది. సగుణబ్రహ్మప్రతిపాదికములగు శ్వేతాశ్వతరప్రముఖోపనిషత్తులు ప్రత్యేకముగ నే మతమును ప్రధానీకరించుటలేదు. వానిలో దేవునకు మానవరూపకల్పనముకూడ చాల తక్కువే. దేవున కందు ప్రత్యేకమైన యునికి పట్టు ప్రత్యేకరూపము ప్రత్యేకగుణములు లేవు. సర్వశక్తి యనియు సర్వజ్ఞు డనియు అన్ని మేలుములు కలవా డనియు మాత్రమే దేవుడు వర్ణితుడై యుండును. పురాణములును ఆగమములును సగుణబ్రహ్మమును తమ తమ ఇష్టదైవమును అభిన్నము లని చెప్పినప్పుడు ఆ దేవునకు ఈ మతాలు తెల్పు ప్రత్యేకత లన్నియు కలిగినవి. కాని, విశ్వవ్యాప్తు డనియు సృష్టిస్థితిసంహారకర్తయనియు ఉపనిషత్తులు కావించు ప్రతిపాదనల ప్రాముఖ్యము తొలగ లేదు. ఆ సగుణబ్రహ్మము శివు డని శైవమతమును, విష్ణు వని వైష్ణవమతమును, శక్తి యని శాక్తేయమతమును వాకొనినవి. శివుడే విష్ణువే శక్తియే అనుకొనునప్పుడు మానవరూపకల్పనము అతిమాత్రముగ పెంపొందినది. మానవులబుద్ధి వ్యక్తిత్వమునుమాత్రమే అవగాహన చేసికొనగలదు. వ్యక్తిత్వ మనగా పుంరూపమో స్త్రీరూపమో. అన్నిరూపములును దేవుని నుండియే ఉప్పతిల్లినందున అన్నిరూపములకును మూలమైన రూప మాయనదని భావింపవచ్చును. వివిధహిందూమతములలో వర్ణితములగు భగవద్రూపములు దీనినే సూచించును. ప్రతిమతమువారును తా మిష్టపడిన రూపపు దైవమే వేదాంతములందు ప్రస్తుతమైన సగుణబ్రహ్మ మనిరి. ఆ వేల్పులీలలను, అవతారచరిత్రలను, వర్ణించు పురాణములును, భక్తిగేయసారస్వతమును విస్తారముగ పెంపొందినది. రూపము లోకము సహాయులు పరికరములు ఒక్కొక్క దేవునికిని ప్రత్యేకములు.

పెక్కుమతాలలో దైవమును తండ్రిగ భావించుట కలదు. శివుడో విష్ణువో మగ వేల్పుగను, జగజ్జనకుడుగను భావింపబడినాడు. దైవమును తల్లిగాకూడ భావింపవచ్చును కదా. అట్లు భావించు మతము శాక్తేయమతము. తల్లికడుపునుండి కదా బిడ్డపుట్టునది. సర్వజగత్తును పరమాత్మనుండి కదా ఉప్పతిల్లినది. కావున పరదైవమును తల్లిగా భావించుట యుక్తతర మని శాక్తేయులమతము. తండ్రియు పరదైవమే. కాని తల్లి అంతకంటెకూడ పై మెట్టు అని శాక్తేయభక్తుల అభిప్రాయము.

భక్తి పరిణామములో పరదైవమును భక్తుడు సాక్షాత్కరించుకొను దృక్పథము చాల ముఖ్యము. పరదైవము శక్తిస్వరూప మగుటే కాదు ఆశక్తి భక్తునిపట్ల అనుగ్రహ మయము. దైవమును తల్లిగ భావించినప్పుడు తదనుగ్రహము మఱింత ప్రధానముగ వెలువడును. కావున ఈ భావన ఆధ్యా వృద్ధికి ప్రబలసహకారి. శిశువునకు తల్లి విశ్వాసమునకు రక్షణమునకు భోగ్యతకు శాంతికి వివేకమునకు మూర్తీభావము. అందఱి కంటె తల్లి సొంతము కదా, కోరికలను నిక్కచ్చిచేసి తల్లినుండి బడయవచ్చును కదా. దైవమును తల్లిగా భావించువాడు ఇట్టి ఆశయముల కన్నిటికిని ఆమెను లక్ష్యముగ నొనర్చుకొని ప్రేమభక్తిని మఱింత శీఘ్రముగ నధిగమించును. ఆమె మనకు సొంత మనుకొనుటయు తదనుగుణమైన ఆంతరంగికతయు ప్రేమభక్తికి సారము.

పరదైవము జగజ్జనని యనగానే ఆమె అనంతశక్తిస్వరూపిణి యనియు తల్లి యగుటచే అనంతప్రేమమూర్తి యనియు వ్యంజితము లగును. శాక్తేయమతచరిత్రను తిలకించితి మేని ఈ రెండు వ్యంగ్యాంశములలో ఊనిక దీని మీదినుండి దానికిని దానిమీదినుండి దీనికిని మాఱుచుండుట కననగును. కొందఱిదృష్టిలో మాతృత్వము వెనుకబడి శక్తిత్వము ప్రాధాన్యము నొందినది. అట్టివారికి సిద్ధులును అద్భుతశక్తులును లక్ష్యములు.

సాధకుడు తన్ను తాను అదుపులో నుంచుకొనుట నలవఱచుకొనునప్పుడు అద్భుతశక్తులు ఆ మార్గమున గల్గు ఆవిష్కృతు లని యోగ సూత్రములందు పతంజలి చెప్పియున్నాడు. ఈ యద్భుతశక్తులు సాధకుని పారమార్థికమార్గము నుండి పెడదారికి మరలించుననియు కావున వాని విషయమున సాధకుడు జాగ్రత్త కలిగి యుండవలె ననియు చెప్పబడియున్నది. కాని జనులు సాధారణముగ ఈ హెచ్చరికలను విస్మరింతురు. పామరజనులు సిద్ధులను అద్భుత శక్తులను ఆధ్యాత్మికోన్నతికి కొలగజ్జ లని భ్రమింతురు. శాక్తేయమతపరిణామములో తాంత్రికులు అద్భుతశక్తులమూలమున ప్రదరమును చూఱగొనిరి. అద్భుతశక్తుల అభివృద్ధికి వారు మంత్రజపమును సాధనముగ గొనిరి.

పరిణామమున కంతటికిని కలిగిన అనివార్యఫల మిది – ఆధ్యాత్మికతృష్ణగాని వైరాగ్యముగాని ఇసుమంతైనలేని కేవలైహిక చిత్తులు ఈ అద్భుతశక్తుల కాశపడి ఈ శాక్తేయవర్గములోనికి ఆకృష్టులైరి. చిత్తవృత్తిని దృక్పథమునుబట్టి చూతుమేని ఈ యద్భుతశక్తులకై అన్వేషించువారికిని పెడదారులలో ధన మపహరించుకొనజూచువారికిని భేదమే లేదు. ఆ ధనాన్వేషకులలో సరళతయు నిష్కపటతయు నున్నది. అద్భుతశక్తుల నన్వేషించువాడు మానవాతీతుడైనట్లును దివ్యుడైనట్లును అభినయించును. శక్తిసమారాధకుల వర్గములోనికి ఇట్టివారు చేరుకొనుట చేత అందులో భక్తి అడుగున పడినది. వారి చర్య లన్నియు గారడీవిద్యలవంటివిగా తయారైనవి. భారతదేశమధ్యకాలచరిత్రమున ఇటువంటి పరిణామము లుండినవి. కావున అద్భుత శక్తులపైని మోజుచే మోసపోకు డని పతంజలి కావించిన హెచ్చరిక సమంజసమే. ఆ దినాలలో శక్తిపూజకులు మంత్రశక్తిచే ముగ్ధుల నొనర్చుట, శత్రువులను నాశమొందించుట, అంతర్ధానమగుట, తనువును తేలిక పఱచుకొనుట, కామగమనము, కోరినదాని నెల్ల బడయుట మొదలగు నద్భుతములను

ప్రదర్శించుచు వచ్చిరి. భయము, అంధవిశ్వాసము, అతిమాత్రమైన ఐహికపరత సర్వత్ర వ్యాపించినవి.

మధ్యయుగభారతీయులు విస్మరించిన పతంజలి హెచ్చరికను ప్రస్తుతయుగమున శ్రీరామకృష్ణుడును కావించినాడు. తాంత్రికసాధనలప్పుడు వివిధాద్భుతశక్తులు ఆయన కెదుట తమ్ము చూపుకొనినవి. కాని ఆయన తనమనస్సును వానివెంట బడనీయలేదు. దేవీ సాక్షాత్కారానుభవమునే లక్ష్యముగా గలవాని నిష్ఠను శోధించుటకై ఈ యద్భుతశక్తులు వినియుక్తము లగుచుండు నని ఆయన గ్రహించెను. వైరాగ్యమును ఆధ్యాత్మిక తృష్ణయు ప్రబలములుగ నుండకున్నచో సాధకుడు ఈ యద్భుతశక్తుల ప్రలోభనములకు లొంగిపోవును. శ్రీరామకృష్ణునందు ఈ పరమాద్భుతశక్తు లన్నియు నున్న వని గుర్తించి ఆయనమేనత్తదౌహిత్రుడును పర్యవేక్షకుడు నగు హృదయుడు "ఈ శక్తులను వినియోగించి ప్రాపంచికలాభములను బడయు" మని సదా బోధించుచుండెను. శిశూచితశ్రద్ధాభక్తులతో గురుదేవుడు తనకు సరిదారిని చూపవలసిన దని లోకజననినే ప్రార్థించెను. అప్పుడాయనకొక దివ్యదృశ్యము కనవచ్చెను. వికృతరూపుడగు నొకవ్యక్తి తననుండి వెలికి వచ్చుచున్నట్లు ఆయనకు కనిపించెను. "వెలికి వచ్చుచున్న ఈ మలినరూపునివలె అద్భుతశక్తులన్నియు పరమహేయము" లను నొక దివ్యవాణి వినవచ్చెను. పెక్కేండ్లకు పిమ్మట వివేకానందస్వామి గురుదేవునొద్ద శిక్షణమును పొందుచుండినప్పుడు, గురుదేవుడు తనయొద్ద వినియుక్తములు కాకున్నట్టి పరమాద్భుతశక్తులను శిష్యుని కీయ జూపెను. "భగవత్సాక్షాత్కారమునకు ఈ పరమాద్భుతశక్తులు సాధకము లగునా" అని వివేకానందు డడిగెను. "భగవత్సాక్షాత్కారపథమున ఈ శక్తులకు తావు లేనేలేదు. కాని మానవులనడుమ పనులు నిర్వహింపవలసిన నీకు ఇవి ఉపయోగపడ వచ్చును" అని గురుదేవుడు చెప్పెను. కాని స్వామిజీ ఈ శక్తులను బడయ నిరాకరించెను.

శక్తిపూజావిధానమున అద్భుతశక్తులమీది మోజును శ్రీరామకృష్ణుడు తనజీవితముచేతను ఉపదేశముచేతను తొలగించినాడు.

దేవి దేవునకు కేవలము స్త్రీ యగుటే గాక లోకజనని అనుటను పరదైవ మనుటను లోకులు విస్మరించుచుండిరి. బౌద్ధమతమందేమి మధ్యకాల హిందూమతమందేమి శక్తిపూజ తాంత్రికరూపమును దాల్చినది. సాధకుల అంతస్తులకు తగినట్లుగా తాంత్రికసాధనలలో మెట్లు కలవు. పశుభావన, వీరభావన, దివ్యభావన అను మూడుభావనలతో కూడినవారికి సాధనక్రమములు ఇందు విహితములై యున్నవి. కొన్నిక్రియలు జరుపునప్పుడు స్త్రీలు ప్రక్కనే యుండ వలయును. ఇందుకు మూలాధారము పరతత్త్వము, అర్ధనారీశ్వరాదిరూపమున జంటవేల్పనెడి యాశయము. హిందూబౌద్ధ తాంత్రికాశయములకు ముఖ్యభేద మొకటి కలదు. హిందూతాంత్రికాశయమున శివుడు స్థాణువు, శక్తి సంచలనశీలము. బౌద్ధులతాంత్రికాశయము ఇందులకు విపరీతము. వారు మహిళాంశమును ప్రజ్ఞ యనియు శూన్యత యనియు పురుషాంశమును కరుణ యనియు ఉపాయ మనియు పేర్కొందురు. వారియాశయమున మహిళాంశము చలనరహితము, పురుషాంశము సంచలనశీలము. మగువలును మగవారును కలిసి నిర్వహింపవలసిన సాధనలు దుష్పరిణామమునకులోనై వామాచార మను పేరవిశృంఖల ప్రవర్తనమునకు దారితీసినవి.

మానవుని మనసున కందుబాటగుటకై దేవుడు మానవరూపము దాల్చుటఅనివార్యమే యైనను మానవుడు తనకు దివ్యత్వమును ఆరోపించుకొను ప్రవణతగలవాడు కావున ఇందు పరిమితిని పాటింపవలయును. ఈసందర్భమున అప్పయ్యదీక్షితుల శ్లోక మొకటి జ్ఞప్తికి వచ్చుచున్నది. ఈ క్రిందిపద్యము దాని కనువాదము కాదు గాని అనుకరణము .—

పరిపరిగతుల సర్వవ్యాపకుని నిన్ను
వెదకఁబోయితి, నెంత వెఱ్ఱి నయ్య!
నీనామరహితత నే నెఱింగియు నట్టి
పిలువ బూనితి, నెంత వెకలి నయ్య!
ఆకారశూన్యుఁడ వౌ టెఱింగియు నిన్ను
నరయఁ గోరితి, నెంత మొఱకు నయ్య!
సర్వసముఁడ వన్న సంతన మెఱిఁగియుఁ
బొగడ సాగితి, నెంత మొరటు నయ్య!
అవగతం బయ్యె నిగమరహస్య మెల్ల
ఆకళింపయ్యెఁ బ్రకృతిగూఢార్థ మెల్ల
నేన నీ వౌట నేఁటికి నెఱుఁగ నయ్యె
స్వాంత మింతకుఁ దండ్రి నిశ్చింత మయ్యె.
(శ్రీ దీపాల పిచ్చయ్యశాస్త్రిగారు)

'ఈపద్యహృదయమును ఆకళించుకొన్నచో భక్తిమతాలలో మానవుని దేవునిగ భావించు విధానమున నేర్పడిన అతివాదములు తొలగును. ఆధ్యాత్మికపరిణతిలో శైశవదశయందున్న మానవుని దౌర్బల్యముచేత దేవుని మానవునిగ భావింపవలసివచ్చుచున్నది. అట్లు భావించునప్పుడు కూడ దేవుడు మానవునిపరిమితులను అతిక్రమించినవాఁడనెడి జ్ఞప్తి పూర్తిగ నుండవలయును. దేవుడు మానవరూపము దాల్చుట కేవలము కరుణాకార్యమే. దేవునకు నివేదించుటకు వరిష్ఠములైన పదార్థములనే ఏరికైకొనునట్లు దేవుని మానవునిగ భావించునప్పుడు కూడ హేయగుణరహితునిగను కల్యాణగుణమహితునిగను భావింపవలయును. కావున తాంత్రికుడు పరదైవమును స్త్రీపురుషరూపములలో ప్రతిపాదించుట చాల క్రింది మెట్టు. పరదైవమును జననిగ భావించు తత్త్వమార్గమునకు స్త్రీత్వపురుషత్వములకు సంబంధించిన భోగ్యబుద్ధి యుండ కూడదు. ఉపాస్యబుద్ధి మాత్రమే ఉండవలయును. భోగ్యబుద్ధిని తుడిచివేసి యుపాస్యబుద్ధిని గలిగించి పెంపొందించుటయే మాతృభావపు టమోఘమహిమ.

శ్రీరామకృష్ణుడు పరదైవమును జననిగానుపాసించినప్పు డాయనమనసుకు 'స్త్రీత్వము' 'జననీత్వము'ను పర్యాయములైనవి. కావున ఆయన దృష్టిలో ప్రతిమహిళయు మాతృస్వరూపిణియే. మాతృశ్రీశారదాదేవి ఒకనా డాయనకు పాదసంవాహనము చేయుచు "నన్నుగూర్చి మీ తలం పేమి" అని యడుగగా "గుడిలో మూర్తిగా ఉన్న జనని నీవే నన్ను కని ప్రస్తుతము నహబత్తులో నున్న చంద్రమణి దేవి నీవే నీవునీవే అని ప్రస్తుతము ఆయనచెప్పిన జవాబు ప్రసిద్ధము. భక్తులతో తన యాశయము నాయన ఇంకను ఇట్లు విస్తరించెను. "నాలో ఆధ్యాత్మికచైతన్యమును ప్రబోధింప, రవంత సూచన గలిగినను చాలెడిది. పదనాలుగేండ్ల పడుచునందు నేను త్రిపురసుందరి నారాధించితిని. ఆమె లోకజననికి ప్రత్యక్షరూపముగ నాకు కనిపించినది. . .ఆదినాలలో నేను కన్యలను ఆహ్వానించి ఉపాసించుచుంటిని. దివ్యమాతృమూర్తులుగా వారు నాకు కనిపించెడివారు. ఒకనాడు వకుళవృక్షమునొద్ద నిలుచున్న మహిళ నొకెతను గంటిని. ఆమె వ్యభిచారిణి యట. కాని నాకంటి కామె రావణుని చెఱనుండి విముక్తురాలై రాముని చేరబోవు సీతామహాదేవిగా కనిపించినది."

ఆమె లోకజనని, తా నామెశిశువ నను ఈసుదృఢాధ్యవసాయముతోనే శ్రీ రామకృష్ణుని తాంత్రికసాధన లన్నియు చెల్లినవి. విశ్వజనని నియమానుసారము అందుకు ఆయన భైరవి బ్రాహ్మణిని గురువుగా వరించెను. దేవాలయప్రాకారమున ఉత్తరపువైపు పంచవటిలో బిల్వవృక్షముక్రింద అతడు సూక్ష్మగంభీరతపఃక్రియ లాచరించెను. తంత్రశాస్త్రగ్రంథాలు అఱువదినాలుగింటిలో విహితములై యున్న క్రమముల నన్నిటిని ఆయన సాధన చేసెను. ఒక్కొక్కదానిలోను చెప్పబడిన సిద్ధిని బొందుట కాయనకు మూడు దినాలకంటె ఎక్కువ కాలము పట్టలేదు. ప్రారంభక్రియలు ముగియగానే అతని నొక దివ్యౌత్సుక్యము పైకొనెడిది. అంతట సమాధిదశలో అతని మనస్సు ఆదివ్యతత్త్వమున లీనమై యుండెడిది. సకలద్వంద్వములును లోకజననిలో కలిసిపోయినవి. వాగతీతమైన యామెరూపవైభవమున జగత్సంహారోచితమైన భయంకరత్వమును మాతృహృదయోచితమైన ధైర్యకరత్వమును రెండును మిళితములైనవి.

శ్రీరామకృష్ణుని యీ దేవీస్తోత్రప్రకార మీ వ్యాసమునకు సమాప్తిమంగళ మగుత !

అమ్మా, నిజముగా నీవే బ్రహ్మమవు, నిజముగ నీవే శక్తివి, నీవే పురుషుడవు, నీవే ప్ర నీవే విరాట్స్వరూపిణివి, ద్వంద్వాతీతతత్త్వమవును నీవే, ద్వంద్వముల రూపున నున్నదియు నీవే, నిజమునకు చతుర్వింశతి తత్త్వములును నీవే.

శ్రీ వివేకానందుని జీవితచరిత్రమున 'కన్యాకుమారి'

శ్రీ ఎనమండ్రం వేంకటరామయ్యగారు

కాలినడకన యావద్భారతదేశయాత్ర సాగించుచుండిన వివేకానందస్వామికన్యాకుమారికి విచ్చేయుట ఆయన జీవితచరిత్రలో నూతనాధ్యాయమునకు ప్రారంభక మయ్యెను. ఎట్లనగ, ఆయనకు భారతదేశ ప్రాచీనమహిమ సాక్షాత్కృతమైన దిచ్చటనే. పూర్వోన్నతస్థితికి భారతదేశమును మరల తెచ్చుటకు ప్రణాళిక ఆయనకు స్ఫురించిన దిచ్చటనే. స్వామిజీ తనజీవితమున నిర్వర్తింపవలసినపనిని ముందుగనే తెలిసికొనియున్న శ్రీరామకృష్ణు డాయనతో ఇట్లనెను కదా. ''ఈనాడు నేను నాసర్వస్వమును నీ కిచ్చివేసితిని. ఏమియు లేని ఫకీరనైతిని. ఈశక్తిచే నీవు లోకమునకు అనంత శ్రేయస్సులను సమకూర్తువు. కర్తవ్యమును పూర్తిచేసిన పిమ్మటనే యథాస్థానమునకు మరలగలవు.''

శ్రీరామకృష్ణుడు మహాసమాధి నొందిన పిమ్మట వివేకానందప్రముఖశిష్యులు విషణ్ణులై యుండిరి. వారికి గలిగిన తొలికోరిక, జనుల కలకలమునుండి ఏకాంతదూరస్థలములకుపోయి అచట జీవితశేషమును గడపుద మని. వివేకానందస్వామియే పెక్కుపర్యాయములు కల్కత్తాను వీడి నిర్వృతికై హిమాచలప్రాంతమున కేగెను. కాని ''భారతదేశమునకు మానవతతికి నీవు సేవ చేయవలె'' నని గురుదేవుడు చెప్పియుండిన మాట తుదకు నెగ్గినది. ఈసేవా

కార్యమును నిర్వర్తించుటకు సంసిద్ధతను చేకూర్చుకొనుటకై స్వామిజీ భారతదేశ మంతట సంచరించి సకలపరిస్థితులను సొంత ముగ చూచి తెలిసికొనగోరెను. మధ్యభారత మున పశ్చిమభారతమున దక్షిణభారతమున వివేకానందుని పర్యటనలు దాదాపు రెండేండ్ల కాలము చెల్లినవి. యాత్ర చాలమట్టుకు కాలి నడకనే సాగెను.

సంచారక్రమమున స్వామిజీ భారతదేశ దక్షిణపుకొనకు వచ్చెను. కన్యాకుమారిగుడికి పోయి దేవియెదుట సాగిలబడి వెలుపలికి వచ్చెను. సముద్రమున ఈదుకొని పోయి అట నున్న శిలాగ్రము నధిరోహించెను. మాతృ దేశ భూతవర్తమాన భవిష్యములను గూర్చి ఆలోచించుచు ధ్యాననిమగ్నుడై స్వామి అట కూర్చుండెను. కన్యాకుమారియగ్రమునకుదిగువ సముద్రమున నుండిన యాశిల భారతదేశవిధిని నిర్ణయించు శిలగా పరిణమించెను. అది ఇప్పుడు ప్రశస్తమైన "వివేకానందశిల"యను నామమును దాల్చుచున్నది.

అనంతరకాలమున అమెరికానుండిస్వామిజీ వ్రాసిన యొక లేఖలో ఈశిలమీద తనకు కలిగిన స్ఫురణమునుగూర్చి ఇట్లు తెలిపెను: "కన్యాకుమారియగ్రమున అమ్మ కుమారి గుడిలో, భారతదేశపు కొట్టకొసననుండు శిలపై కూర్చుండి యున్నప్పుడు నాకొక పన్నాగము స్ఫురించినది. ఇంతమంది సన్న్యాసులమున్నాము. ప్రజలకు వేదాంతము బోధించుచు తిరుగు చున్నాము. ఇదంతయు వెఱ్ఱి. "కడుపు మాడు చుండువారి నెత్తిన వేదాంతము రుద్దుట మంచిది కా" దని గురుదేవుడు చెప్పియుండెను కదా. ఈప్రజ లిట్లు మృగప్రాయులుగ జీవితములు గడుపుచుండుటకు కారణము అజ్ఞానము. నిస్వార్థబుద్ధులగు సన్న్యాసులు కొందఱు పరోపకార దీక్షితులై గ్రామాలు చుట్టుచు దేశపటముల ఛాయాగ్రహణయంత్రముల గోళముల తోడ్పాటుతో చండాలురతో సహా సకలప్రజలకు విద్య గఱపుచు వారి స్థితిగతులను మెఱుగొందించుటకు పాటుపడుదురేని కాలక్రమమున లోకకళ్యాణము చేకూరదా? భారతజాతి వ్యక్తిత్వమును కోల్పోయినది. భారతదేశమున నున్న చెడుగుల కన్నిటికి కారణ మదే. నిమ్న వర్గాల వారిని అభివృద్ధికి తెచ్చి జాతికి వ్యక్తిత్వమును మరల కలిగించుట మన కర్తవ్యము.

భారతదేశసేవకు తనజీవితము నంకితము చేసికోవలయు నని, దుఃస్థితి యందున్న కోట్ల కొలది ప్రజలకుసర్వతోముఖమైనఅభ్యుదయము కలిగించుటకు నిర్విరామముగ పాటువడవలయు నని శ్రీవివేకానందస్వామి శపథపూర్వకముగ నిశ్చయించుకొన్నది కన్యాకుమారియొద్ద. ఇట్లు సన్న్యాసి దేశసేవకుడుగ పరిణమించెను. అసహాయులకు సాయపడవలయునను, బాధలుపడుచున్నవారి కష్టముల నివారింపవలెనను, తీవ్ర తృష్ణ ఆయన డెందమున నిండెను.

శ్రీవివేకానందస్వామి జీవితమున మఱొక ముఖ్యాధ్యాయము ఆయన మద్రాసుకువిజయము చేయుట. ఇచ్చటి మిత్రులు భక్తులు కొందఱు "అమెరికాకు పోయి 1893 లో షికాగో నగరమున జరుగనున్న విశ్వమత మహాపరిషత్తులో హిందూమతమునకు ప్రాతినిధ్యము వహింపవలసిన" దని స్వామిని ప్రోత్సహించిరి. తాను సంకల్పించిన సేవాకార్యమును తొడగుట కవకాశము స్వామిజీకి గోచరించినది. విశ్వమతమహాపరిషత్తుకు పోవుద మను కోరిక ఆయనమనస్సులో జాడగా అంతకు ముందే యున్నను అది స్పష్టరూపమును దాల్చినది మదరాసులోనే. ఇచటి భక్తులును మిత్రులును ఆయన యమెరికాకుపోవుటకు ఏర్పాట్లు

చేయుటేగాక అందుకు వలసిన ధనమును మహాజనులవిరాళములరూపమున సేకరించిరి.

శ్రీవివేకానందస్వామి విశ్వమతమహాపరిషత్సమావేశములో పాల్గొన్నంతనే అప్పటివఱకు అజ్ఞాతహిందూసన్న్యాసిగనుండిన ఆయన తటాలున విశ్వమతాచార్యుడుగ వికసించెను. న్యూయార్క్ హెరాల్డు పత్రిక విశ్వమతమహాపరిషత్సభలో మహోజ్జ్వలతమవ్యక్తి ఈయనే అని వర్ణించినది. ఆసభావేదికపై స్వామీజీ ఘోషించినది–‘‘కావలసినది తోడ్పాటు, పోరాటము కాదు; సమన్వయము, విధ్వంసనము కాదు; శాంతిసామరస్యములు, చీలికలు కావు.’’

అద్వైతమే ప్రగాఢమును పవిత్రమునగు భారతదేశ హృదయ మనుట స్వామీజీకి ఎంతయు నచ్చినది. అద్వైతానుభూతి శ్రీరామకృష్ణునొద్దనుండి ఈ శిష్యవరేణ్యునకు సంక్రమించినది. సంకుచితత్వపు జాడయైనను లేనిది అద్వైతానుభూతి. పెక్కుమతములలో అద్వైతమొక మతము కా దనియు సర్వమతముల సమన్వయమే అద్వైత మనియు శ్రీవివేకానందుని యభిప్రాయము. భారతదేశమును సముద్ధరించునదియు భారతీయుల సోమరితనమును దులిపివేయించునదియు పాశ్చాత్యభౌతికాదిశాస్త్రజ్ఞుల దృక్పథమునకు సంతృప్తి కూర్చునదియు అద్వైత మని ఆయన విశ్వసించినాడు. సర్వమతలక్ష్యములును పరస్పరమెట్టివిరోధమును లేక సమన్వితము లగునది అద్వైతమందే.

ఈనాడు మన మనుభవించుచున్న స్వాతంత్ర్యమునకు గట్టిపునాదిని శ్రీ వివేకానందస్వామియే వేసెను. స్వామీజీ తన జీవితకార్యముగ నెన్నుకొన్నది ఆధ్యాత్మికత నభివృద్ధిపఱచుటే యైనను అలనాటి యాంగ్లప్రభువులు ఆయన ననుమానించుచుండిరి. ఆయన విప్లవకారు డని భావించి పోయినచోటి కెల్ల గూఢపరిశోధకులు వెంబడించుచుండిరి. ఆయన విప్లవకారు డనుట నిజమే. సామాన్యవిప్లవకారుడు కాడు. ఆయన ప్రాచీనమైన ఈ దేశమున రాజ చేసిన నిప్పు దాస్యబంధములను దగ్ధ మొనర్చినది. ఆయన దేశభక్తి ఆధ్యాత్మికపరతనుండి పుట్టువొందినది. రాజకీయములందు పారమార్థికపరతను గాంధీజీ ప్రవేశపఱచె నందురు. అందు తనకు మార్గదర్శకులు శ్రీరామకృష్ణుడును, శ్రీవివేకానందస్వామియునే అని గాంధీజీ స్వయముగ అంగీకరించియున్నారు.

మహిషాసురమర్దనము

సంకలనకర్త: శ్రీ తుమ్మల పేరారెడ్డిగారు

పూర్వము అసురులకు మహిషాసురుడును దేవతలకు ఇంద్రుడును అధిపతులుగ నున్నప్పుడు దేవాసురులకు పూర్ణముగా నూఱేండ్లు యుద్ధము చెల్లెను. అందు దేవసైన్యము మహావీర్యసంపన్నమగు నసురసేనధాటికోడిపోయెను. వేల్పులందఱును నిర్జితులైన పిదప మహిషాసురుడు ఇంద్రపదవి నధిష్ఠించెను.

అంతట ఓటమి నొందిన దేవతలు ప్రజాపతి యగు బ్రహ్మదేవుని పురస్కరించుకొని శివుడును విష్ణువు నున్నచోటికి పోయిరి. మహిషాసురుడు తమ్ము ఓడించిన వృత్తాంతమును, జరిగినదానిని జరిగినట్లే, సవిస్తరముగా దేవతలు వారికి తెలియపఱచిరి. ‘‘సూర్య–చంద్ర–ఇంద్రాగ్ని – యము – వరుణ ప్రముఖదేవతల

యధికారముల నన్నిటిని మహిషుడు స్వాయముగా నధిష్ఠించినాడు. దురాత్ముడగు మహిషునిచే తఱుమగొట్టబడిన వేల్పులందఱును భూమిపై మనుష్యులవలె త్రిప్పట నొందుచున్నారు. అమరశత్రుని దుశ్చేష్టితము నంతటిని మీ యిద్దఱకును తెలుపుకుంటిమి. మీ యిద్దఱిని శరణుజొచ్చితిమి. మీ రిద్దఱును అతనిని మట్టుపెట్టు మార్గము నాలోచింపుడు.''

దేవతలమాటలు విన్నంతనే శివకేశవులు క్రుద్ధులైరి. వారియాననములు భ్రుకుటీకుటిలము లయ్యెను. అతికోపపూర్ణుడగు విష్ణుదేవుని వదనమునుండి యొక మహాతేజ మావిర్భవించెను. బ్రహ్మరుద్రులముఖములనుండియు శక్రాదులగు సురలశరీరములనుండియు నట్లే సుమహాతేజము లుప్పతిల్లినవి. ఆ తేజస్సంతయు నేక మయ్యెను. వేల్పుల యెట్టయెదుట ఆ తేజోరాశి పర్వతసన్నిభ మాయెను. జ్వాలలు ముల్లోకముల ఎల్లదిశల వ్యాపించుచుండ, ఆ తేజ మొకస్త్రీమూర్తిగ నయ్యెను. ఆమె ముఖముగా నున్న తేజము శివునిది, వెండ్రుకలుగా నున్న తేజము యమునిది, బాహువులుగ నైన తేజము విష్ణుదేవునిది, కుచద్వయముగ రూపొందిన తేజము చంద్రునిది, నడుముగనైన తేజ మింద్రునిది, పిక్కలుగను తొడలుగను నైన తేజము వరుణునిది, పిఱుదులుగ నైన తేజస్సు భూమిది. బ్రహ్మతేజస్సుచే ఆమెపాదములును సూర్యతేజస్సుచే ఆమెకాలివ్రేళ్లును, వసువుల తేజస్సుచే నామె చేతివ్రేళ్లును కుబేర తేజస్సుచే ఆమెముక్కును, ప్రజాపతుల తేజముచే నామెదంతములును, మూడగ్నుల తేజస్సుచే నామె మూడుకన్నులును, ద్విసంధ్యల తేజస్సుచే నామెకనుబొమలును, వాయు తేజముచే నామె వీనులును రూపొందినవి. ఇతర దేవతల తేజములుకూడ ఆ శుభమూర్తిలోనికి ప్రవహించినవి. ఇట్లు తమయందలి తేజోరాశినుండి సముద్భవించిన యామెను దర్శించి మహిషాసురపీడితులగు దేవతలు ముద మందిరి.

ఆమెకు పినాకపాణి తనశూలమునుండి యొకశూలమును దీసియిచ్చెను. విష్ణువు తన చక్రమునుండి యొకచక్రమును తీసియిచ్చెను. వరుణుడు శంఖమును, అగ్ని శక్త్యాయుధమును, వాయువు ధనువును, బాణములునిండిన రెండు తూణీరములను ఇచ్చిరి. అమరాధిపుడగు నింద్రుడు తన వజ్రాయుధమునుండి యొక వజ్రాయుధమును ఐరావతగజఘంటలనుండి యొకఘంటను తీసి ఆమె కిచ్చెను. కాలదండము నుండి యొకదండమును యముడును పాశాయుధమును వరుణుడు నామె కిచ్చిరి. ప్రజాపతి యగు బ్రహ్మ ఆమెకు అక్షమాలను కమండలువు నిచ్చెను. సూర్యుడామె సమస్త రోమకూపములందును తనకిరణముల నిచ్చెను. కాలుడు కత్తిని డాలు నొసగెను. పాలసముద్రము నిర్మలముక్తాహారమును నిత్యనూతనములగు రెండుచీరలను దివ్యశిరోరత్నమును కమ్మలను కటకములను శుభ్రమైన యర్ధచంద్రాభరణమును, అన్ని బాహువులకును, భుజకీర్తులను, స్వచ్ఛమంజీరములను, అనుత్తమమైన కంఠాభరణమును, అన్నివ్రేళ్ళకును మేలైన యుంగరములను సమర్పించెను. విశ్వకర్మ మహోజ్జ్వలమగు పరశువును అనేకరూపములగు నస్త్రములను అభేద్యకవచము నిచ్చెను. సముద్రరాజు ఎన్నటికిని వాడిపోని తామర పూలమాలలను రెంటిని తెచ్చి, దేవికి తలపై నొకదానిని వక్షఃప్రదేశమున నొకదానిని అర్పించెను, చేత పట్టుకొనుటకు అతిమనోహరమగు నొకకమలము నిచ్చెను. హిమవంతుడు సింహవాహనమును వివిధరత్నముల నొసగెను.

కుబేరుడు సదా మద్యము నిండియుండు పానపాత్రము నిచ్చెను. పృథ్వీభారవాహకుడును సర్వనాగేశుడు నగు శేషుడు నాగహారమును, బహూకరించెను. ఇతర దేవతలును భూషణాయుధముల నిచ్చి సమ్మానించిరి

అంత ఆ దేవి అట్టహాసముతో మరల మరల గర్జించెను. అది అనంతమై విశ్వవ్యాపమై ప్ర నులతోగూడి లోకములను గడగడలాడించి సముద్రములను క్షోభిల్ల జేసెను, భూమిని కదిపెను, పర్వతములను క్రక్కదలజేసెను. వేల్పులు జేకొట్టిరి. మునులు భక్తి వినమ్రులై స్తుతించిరి.

ఈ సంక్షోభమును జూచి సురవైరులు తమ సేనల సిద్ధపఱచుకొని గృహీతాయుధులై నిలబడిరి. బహుసహస్రరథగజతురగపదాతివర్గములతో అసంఖ్యాకరాక్షసపరివేష్టితుడై మహిషాసురుడు ఆ శబ్దమువచ్చినదిశకభిముఖముగ పరుగిడి దేవిని దర్శించెను. ఆమెకాంతి ముల్లోకముల వ్యాపించియుండెను. ఆమెపాదఘట్టనమునకు భూమి క్రుంగుచుండెను. ఆమెకిరీటమాకాశము నొరయుచుండెను. ఆమె ధనుష్టంకారము సకలపాతాళములను సంక్షోభిల్ల జేయుచుండెను. ఆమె వేయిబాహువులు అన్ని దెసల కొసల దాకుచుండెను.

అంతట దేవికిని సురవైరులకును యుద్ధమారంభమయ్యెను. అందు ప్రయుక్తములైన చిల్లకోలలు, గుదియలు, భల్లములు, రోకండ్లు, ఖడ్గములు, గండ్రగొడ్డండ్లు, అడ్డకత్తులు, బల్లెములు, పాశములు – అవి ఇవి అన నేల నానాశస్త్రాస్త్రములు దిగంతరముల దీపింపజేసినవి. మహిషాసురుని సేనాని చిక్షురుడను మహాసురుడు. చామరప్రముఖదానవులు చతురంగబలసమేతులై అతనికి తోడ్పడిరి. అఱువది వేలరథములు గలవాడు ఉదగ్రాసురుడు, నూఱులక్షల రథములు గలవాడు మహాహనుడు, నూటయేబది లక్షల రథములు గలవాడు అసిలోముడు, అఱువదిలక్షల రథములు గలవాడు బాష్కలుడు, బహుసహస్రగజతురగములును కోటిరథములును గలవాడు పరివారితాసూరుడు. ఏనూఱుకోట్ల రథబలసంపన్నుడు బిడాలుడు. వీరును చతురంగబలసంపన్నులగు నితరమహాసురులు బహుసహస్రసంఖ్యాకులును దేవితో పోరాడిరి

ఖడ్గప్రహారములచే దేవిని సంహరింప వారురవడించిరి. చండికాదేవి వారి శస్త్రాస్త్రముల నన్నిటిని అవలీలగ ఖండించివైచెను. వాహనసింహముకూడ క్రుద్ధమై జూలు విదుర్చుచు కారడవిలో దావానలమువలె శత్రుసేనలందు సంచరించెను. దేవి విడిచిన నిట్టూర్పులనుండి వేలకొలది సైన్యగణము లుప్పతిల్లి నానాయుధములతో రక్కసులను పైకొనుచు ధ్వంసమొనర్చుచుండినవి. ఈశ్వరియు నసురులపై వివిధశస్త్రాస్త్రములను ప్రయోగించి, వధించెను. ఆమె ఘంటానాదమును విన్నమాత్రకే పెక్కండ్రు రక్కసులు విగతజీవులగుచుండిరి ఆమె ఖడ్గప్రహారములకు గదవ్రేటులకు రోకటిపోటులకు శూలపు పొడుపులకు ఛిన్నబాహువులును త్రుటితకంఠులును ఖండితమధ్యులును చూర్ణితవివిధావయవులునై మ్రందిన యసురసేనలకు మితి లేదు. వారి రక్తము మహానదీరూపమున ప్రవహించెను. తలలు తెగిన పిదపకూడ మొండెములు పోరునుసాగించు మహాద్భుతము ఆ రణరంగమున కననగుచుండెను. గడ్డివామికాని కట్టెలరాసి కాని ఎంత పెద్దదైనను, నిప్పంటుకొన్నచో క్షణములో రూపుమాయునట్లు, దేవి పర్వించిన శస్త్రాస్త్రాగ్నిచే అసురమహాసైన్యము క్షణములో

తెగటాఱెను. వేల్పులును మునులును దేవిని ప్రస్తుతించిరి, మింటినుండి పూలవాన కురిసెను.

అసురసేనాపతి చిక్షురుడు స్వసైన్య వినాశమును జూచి క్రుద్ధుడై వచ్చి అంబికపై శరవర్షము కురిపించెను. ఆమె యతని బాణముల మరల్చి, సారథిని రథాశ్వములను జంపి, ధనువును ధ్వజమును ద్రుంచెను. ఇట్లు విరథుడును బాణవిద్ధుడునై యతడు ఖడ్గమునుగొని దానితో వాహనసింహమును దేవిని ప్రహరించెను. దేవి మేను తగిలినంత నా ఖడ్గము తుత్తునియలై నేల వ్రాలెను. అంత నత డంబికపై విసరిన శూలమును అతనిని—దేవీప్రయుక్తమైన శూలము తుత్తునియ లొనర్చెను. అంతట చామరుడు గజారూఢుడై యంబిక నెదిర్చెను. ఆమె హుంకారముచే నతనిచేతి బల్లెము నిర్వీర్యమై నేలబడెను, ఆమె బాణము లత డేసిన శూలమును త్రుంచివేసినది. ఆమె వాహనసింహ మతనిపై కుఱికి పాదముతో గొట్టగా అతని తల తెగి క్రిందబడెను. అంతట దేవి శిలావృక్షాదులతో నుదగ్రుని పొలియించెను. కరాళుని దంతములతో గొఱికి పిడికిళ్ళతో పొడిచి చెంపపెట్టులు పెట్టి గెడపెను, గదతో నుద్ధతుని, గుదియతో బాష్కలుని, అమ్ములతో నంధక తామ్ర దుర్ధరదుర్ముఖులను త్రిశూలముతో ఉగ్రాస్యోగ్రవీర్యమహాహనులను ఖడ్గముతో బిడాలుని పొరిపుచ్చెను.

అంత మహిషాసురుడు దేవీసేనల భీతిల్ల జేసెను. అతని వేగము అతని యూర్పుగాలి సోకినంత మాత్రకే, అతని గర్జన విన్నంత మాత్రకే, అతని పరుగును కన్నంతమాత్రకే, ఎందఱో నేలగూలిరి. అతని త్రొక్కిళ్లకు నేల దుమ్మయ్యెను, తోకచఱపులకు సముద్రము పొంగిపొరలెను, కొమ్ముల ఊపునకు మింట మేఘములు తునాతునుకలైనవి. అతడు కొందఱిని మోరతో గొట్టెను, కొందఱిని గిట్టలతో చిమ్మెను, కొందఱిని తోకతో బాదెను, కొందఱిని కొమ్ములతో బొడిచెను. కొండలను విసరెను, వాహనసింహము మీది కుఱవడించెను. అప్పుడు దేవి విసిరిన పాశమున కతడు బద్ధుడయ్యెను. రూపములు మార్చుకోజొచ్చెను. సింహముగ నయ్యెను, దేవి దానితలను ద్రుంచెను; ఖడ్గపాణి యగు మానవుడుగ నయ్యెను, దేవి బాణములచే ఆయుధములతో సహా తుత్తునియ లయ్యెను; ఏనుగుగనై దేవి వాహనసింహము నీడ్వసాగెను. దేవికత్తి వ్రేటునకు దాని తొండము తెగి పోయెను. అంత నతడు మరల మహిషరూపమును దాల్చెను. దివ్యపానమును ద్రాగుచు మాటిమాటికిని నవ్వుచున్న చండికపై నతడు తన కొమ్ములతో కొండలను వీచివైచెను. చండికయు మద్యమును పూర్తిగ త్రాగి అసురునిపై కుఱికి పడవైచి అతని కుత్తుకను తన పాదముక్రింద నదిమి పెట్టెను. అతడు పూర్తిగా లొంగిపోయెను. తన ముఖమునుండి స్వస్వరూపమును సగము వెలువఱిచి పెనుగులాడ జూడగా దేవి ఖడ్గముతో నతని తల నఱికి వధించెను.

అంత దైత్యసేనలు హాహాకారములు సేయుచు నశించినవి. వేల్పులును ఋషులును పరమహర్షము నొందిరి, దేవిని స్తుతించిరి. గంధర్వపతులు పాడిరి. అప్సరోగణము లాడిరి.

యువభారతీయులకు ప్రబోధము

శ్రీ శ్రీ వీరేశ్వరానందస్వామిమహారాజులుంగారు

స్వాతంత్ర్యము లభించిననాటినుండియు మన యువకులలో దేశపునర్నిర్మాణోత్సాహము ఎంతగనో కననగుచున్నది. ఆసముత్సాహము మిక్కిలి కొనియాడదగినది; కాని ఈ పనికి పూనుకొనుటకు ముందు భవిష్యద్భారతదేశ మెట్టిదిగా నుండవలె నని వారి తలంపో స్పష్టముగ తేల్చుకోవలయును. చిత్రకారుడు కూడ మొదటనే కిత్తనారగుడ్డమీద వర్ణము లొలుకడు. ఆలాగు చేసినచో మంచిబొమ్మ రూపొందదు. అతడు చక్కగా ఆలోచించి తాను చిత్రింపనున్న చిత్తరువును మొదట తన మనస్సులో రూపొందించుకొనును. తర్వాతనే తన మనసులో నున్న రూపము కిత్తనారగుడ్డ మీదికి మార్పగలడు. వాస్తుశిల్పియు భవన నిర్మాణమును సరాసరి ఆరంభింపడు. ఆ భవన మెట్టిదిగ నుండవలెనో మొదట మనస్సులో ఆలోచించుకొనును. పాఠశాలయా, ఆసుపత్రియా, కార్యాలయమా, వాసగృహమా అనుటను ముందుగ నిశ్చయించుకొనును. తర్వాత అక్కఱల కనుగుణముగా సాంగోపాంగమైన నమూనా నేర్పఱచుకొనును. నిర్మాణకార్యమును తర్వాత నారంభించును. ఆలాగే మీరును భవిష్యద్భారతదేశ మెట్టిదిగా నుండవలెనో మొదట మనస్సులో స్పష్టముగ నిర్ణయించుకొని పిదపనే నిర్మాణకార్యమును తొడంగవలయును. యుద్ధోచితమహాసైన్యబలసంపన్న దేశముగా మన దేశమును రూపొందింపగోరుచున్నారా? మీ రాలాగు కోర రని నాగట్టి నమ్మకము. ఏలయన యుద్ధవిజయాలు గడించిన దేశ మేదియు చిరకాలము జీవించియుండలేదు. హిట్లరును ముస్సోలినియు ఏమైరో చూడుడు. పారిశ్రామిక వ్యావసాయక రంగాలలో అత్యంతాభివృద్ధులు గడించిన అమెరికావంటి ధనసంపన్న దేశముగా మన దేశమును తీర్పగోరెదరా?

మనది బీదదేశము. ప్రజల ఆకలిబాధ తీర్పగలిగియుండుటకు మనకు సంపద కావలసియున్నది. కాని మనసమస్య పరిష్కృత మగుటకు ఆహార మున్న చాలునా? ఎంతో ముందడుగు వేసియున్న అమెరికాప్రముఖదేశాలలో కావలసినంత సంపద ఉన్నది కదా, అక్కడ ప్రజలకు మనశ్శాంతి ఉన్నదా, నిజమైన సుఖమున్నదా? లేదు. లేనేలేదు. సంపన్నుల యిండ్లలో యువకులను యువతులను జూడుడు, తమ కున్నదాని కొకసార్థకత లేక, పని పాటు లేక త్రిమ్మరుచున్నారు. వారిలో కొందఱ కున్న సంపద కుబేరసంపద అనవచ్చు, కాని జీవితమున వారి కొక లక్ష్యము లేదు. వెఱపు గొలుపునంతగ జీవితనిరర్థకత కనిపించుచున్నది. మనకు సైన్యబలము కావలసియున్నది. సైన్యబలము మన దేశస్వాతంత్ర్యమును కాపాడుకొనుటకే కాని పొరుగుదేశాలపైబడి దోచుకొనుటకు కాదు. బీదప్రజల కడుపుచిచ్చు చల్లబఱచుటకు, మనకు సంపద కావలసియున్నది. కాని సంపదే మన దేశలక్ష్యముగ నుండదగదు. సైన్యబల ముండవలసినదే, సిరిసంపద లుండవలసినవే, వీనికంటె విశేషమైన మఱొకటికూడ మనకు కావలెను. సంపదతోబాటు శక్తియుక్తులతోబాటు శాంతినిగూడ సమకూర్చెడి అదేది?

మీకు నా సలహా-భారతదేశ ప్రాచీనచరిత్రమును జదువుడు. అశోక చంద్రగుప్త కనిష్కప్రముఖులకాలమున బలపరాక్రమములలో సిరిసంపదలలో భోగభాగ్యములలో భారతదేశ

మెంతటిసమున్నతస్థానము నధిష్ఠించియుండెనో గుర్తింపుడు. వైదికయుగమునను బౌద్ధయుగమునను అంతటి యున్నతిని సాధించిపెట్టగల గొప్ప ఆదర్శాలు మన కుండినవి. తర్వాత పతన మేలాగు ప్రాప్తించినది? పతనమునకు కారణము లేవో మనము కనుగొనవలయును. కావున భవిష్యద్భారత దేశమునురూపొందించునప్పుడు లోగడ దాని పతనమును తెచ్చిపెట్టిన దేదో దానిని మనము విడువవలయును. సమున్నతిని సముపార్జించియిచ్చిన లక్ష్యములను మనము గ్రహింపవలయును. వానితోబాటు శాస్త్ర విజ్ఞానమును పారిశ్రామిక కళలపరిజ్ఞానమును చేర్చుకోవలయును.

ఈదినాలలో భౌతికాదిశాస్త్రవిజ్ఞానమునే అన్నిటికిని ప్రమాణముగ ఆదరించుచున్నాము. "ఇది వట్టి గ్రుడ్డినమ్మకము, శాస్త్రీయము కాదు" అనుచుందుము. గతచరిత్రమును పూర్తిగా నిరాకరించుటయు, అందేమి మంచి యుండెనో, మూడువేలేండ్ల కాలము మన దేశమును దేశముగ నిలబెట్టిన వేవో గుర్తించు శ్రద్ధ పూనకుండుటయు, రెండువందలయేండ్లకు మునుపు లేనివియు కేవలము నిన్నమొన్నటివియు నగు పాశ్చాత్యాశయాల వెంటబడుటయు—ఇది శాస్త్రీయపునడవడియేనా? పాశ్చాత్త్యుల ఆదర్శాలు వారిదేశాల సమస్యలనైనను పరిష్కరింపజాలినవా? శాంతిసౌఖ్యములు వారి కున్నవా? ఉన్నట్లుగ, కనిపించుట లేదు. మఱి మన మా ఆదర్శాల వెంటబడు టెందులకు?

నాయువమిత్రులారా, మనము మనుష్యులము. ఎల్లయ్యయు పుల్లయ్యయు వచ్చి బల్ల గ్రుద్ది ఉపన్యసించి గోవులమందలను మరలించినట్లు మనలను మరలింప జూతురు. అప్రలోభనములకు లోబడకుండ గల్గుటకై వినియోగించుకొను డని దేవుడు మనకు వివేకమును ప్రసాదించియున్నాడు. కావున మీరు భూతవర్తమాన విషయముల నన్నిటిని సేకరింపుడు, చక్కగా ఆలోచింపుడు, తర్వాత భవిష్యత్తుకు ప్రణాళికల నేర్పఱుపుడు. భావోద్రేకములకు లోనుగాకుడు. ఇది మీకు నా సలహా.

అన్నిటికంటె ప్రథమావశ్యకము 'శీలము'. శీలము లేనిదే ఏ ఘనకార్యమునుగాని సాధింపజాలము. మహాత్మాజీని పరికింపుడు. తన శీల ప్రభావముచే ఎట్లు ఆయనమన దేశము నుఱ్ఱూతలూపెనో, ఆంగ్లప్రభువుల పట్టునుండి భారత దేశమును వదలించెనో గుర్తింపుడు. ఆయన మందుగుండు అణుగుండు మున్నగువానిని ప్రయోగింపలేదు. భారతదేశమును మీరు గొప్పదేశముగా జేయగోరుదురేని మొదట మీశీలమును రూపొందించుకొనుడు. పిమ్మట మీవివేకమును వినియోగించుకొని ఎటువంటి భారతదేశమును నిర్మించుట మీ కభిమతమో నిర్ణయించుకొనుడు. తర్వాత అందుకై పాటుపడుడు, ప్రాణము నర్పింపవలసివచ్చినను అర్పింపుడు. ఇటువంటి పరిశీలనకు—శ్రీ వివేకానంద స్వాముల గ్రంథావళి మీకు చక్కనిమార్గదర్శకమగును. భారతీయాదర్శాల శ్రేష్ఠతను సంస్కృతీ వరిష్ఠతను ఆ గ్రంథావళి మీకు తెలుపగలదు.

శివానంద స్మృతులు - 39

శ్రీమత్ప్రవ్రాజిక శ్యామప్రాణ

(బేలూరు మఠము)

క్రీ. శ. 1929. ఏప్రిలు 8-వ తేది (సోమవారము)

పగలు సుమారు 11½ గంటలవేళ శ్రీమహాపురుషులు స్నానాదికములు చేసి గదిలో కూర్చుండియున్నతఱి, శ్రీ అచలానందస్వామి (కేదారబాబా) వచ్చి శ్రీవారికి ప్రణమిల్లెను మహాపురుషులు మందహాసముతో "జయము కేదారబాబా, జయము, అచలానందస్వామీ" అనిరి - అటుపై గంభీరవదనులై "జయప్రభూ! జయఠాకూరు, జయదీనశరణ్యప్రభూ!" అని పల్కుచు భోజనమునకు కూర్చుండి మరల - ఓ భగవంతుడా, మాకు శుద్ధభక్తిని ప్రసాదింపుము.- ఆడంబరముతో కూడిన భక్తిని ప్రసాదింపకుము.- పైకి చూపించుకొనెడి భక్తి వలన ఏమి ప్రయోజనము ? భగవానుడు పరమ కరుణామయుడు - ఎవరేమి కోర్కొందురో - వానికదే ప్రసాదించును." అటుపై కేదారబాబావైపు చూచుచు- -"మొదట నారాయణునకు నివేదించెదను."

"నీవు సాక్షాన్నారాయణుడవు. నీ సేవయే ముందు. ఇదిగో ప్రసాదము అందుకొనుము అని పల్కుచు పళ్లెమునుండి ప్రసాదము కేదారబాబాకు ఇచ్చి "ఇదంతయు శ్రీఠాకూరు ప్రసాదము, మొదట నారాయణునికి నివేదించి అటుపై భుజించెదను."

"స్వామిజీ (వివేకానంద) వద్ద ఒక పాత్ర ఉండెడిది-వారు - అప్పుడప్పుడే వంటచేసి - శ్రీఠాకూరుకు నైవేద్యము పెట్టి- అటుపై మాకందఱికి నిచ్చెడివారు." 'మొదట నారాయణుని సేవ - అటుపై సొంతభోజనము' అనెడివారు. 'మా కెల్లరకును తినబెట్టి పిదప స్వయముగ భుజించెడివారు.'

కేదారబాబా వెడలిపోయిన పిదప మహాపురుషులు భుజింప నారంభించెను. ప్రక్కనే ఒకసాధువు కూర్చుండి యుండెను. ప్రసంగవశమున- మఠవాసియగు ఒకసాధువు, గ్రామములో మధుకరమెత్తి భుజించు నని చర్చ వచ్చెను. మహాపురుషులు!—"మేము కూడ ఇక్కడ మధుకర మెత్తి భుజించితిమి. అది చాలదినములక్రిందటిమాట. అప్పుడు స్వామిజీ, మఠములో క్రొత్తగ ఈ నియమము నేర్పఱిచిరి- వేకువ నాల్గుగంటలకు గంట మ్రోగింపబడును. మఠవాసు లెల్లరును లేచి, ముఖము కాళ్లు చేతులు కడుగుకొని ఆలయమునకు వెళ్లి ధ్యానింప వలయు నని. ఈ నియమమును ఎవరే దినము పాటింపజాలరో, వారా దినము మధుకర మెత్తికొని భుజింపవలెను. మేమందఱము మామూలుగ వేకువనే లేచి, 4 గంటలకు గంట మ్రోగుటతోడనే ఆలయమునకు వచ్చి ధ్యానించెడివారము. ఒక్కొక్కదినము మంచినిద్ర పట్టినచో గంట వినిపించెడిది కాదు. అట్టి తఱి స్వామిజీ ఇలాగు పల్కెడివారు. "మనమే స్వయముగ ఈ నియమమును అనుసరింపనిచో, ఇక పిల్లవాండ్రు అనుసరించెదరా? అందుచే పోయి మధుకర మెత్తి తినుము." ఒకటి రెండుసార్లు ఈసందర్భముననే మధుకర మెత్తి భుజించితిని.

సాయంత్రము మహాపురుషులు తమగదిలో కూర్చుండియున్న తఱి యువకు డొకడు వచ్చి శ్రీవారికి ప్రణమిల్లి నేలపై కూర్చుండెను. మహాపురుషులు వానిపేరు అడిగి- "నీవు ఇచట దీక్ష (మంత్రోపదేశము)బడసితివా?" అని ప్రశ్నింప నతడు- "లోగడ శ్రావణమాసమున మంత్రోపదేశము గ్రహించితిని" అని తెలిపెను.

మహాపురుషులు :- అలాగుననా? మంచిదే! జపధ్యానములు చేయుచున్నావు కదా? చూడుము, ఇక్కడినుండి కాని, మఱి వేఱు చోటినుండి గాని, ఎక్కడినుండి మంత్రోపదేశము బడసినను సరే, భగవానుని నామజపము సక్రమముగ నిరంతరము చేయవలయును సుమీ. అప్పుడే ఆనందము లభించును. వానికడ అతిదీనముగ ప్రార్థింపుము—ఓ భగవంతుడా, నీవు నాకు నిశ్చలభక్తిని ప్రసాదింపుము, విశ్వాసమును అనుగ్రహింపుము, భువనమోహన మగు నీ మాయలో నన్ను ముంచివేయకుము.'' వీలు చిక్కినప్పుడెల్ల వాని నామస్మరణ చేయుము. తోడ్తోడ అత్యంత వ్యాకులమనస్కుడవై ప్రార్థింపుము.

భక్తుడు:—ఇంతకు ముందు ఎక్కువసేపు జపము చేయగల్గుచుంటిని, కాని ఇటీవల అసందర్భవశమున అంతగ చేయజాలకున్నాను.

మహాపురుషులు:—అలాగే కానిమ్ము. కాని జపధ్యానముల సమయముపై నిర్భరపడియుండవలదు. ఏకొద్దిపాటి సమయము, పది నిమిషములపాటు కాని, లేకున్న ఐదు నిమిషములపాటు కాని చేసినను పరవాలేదు. కాని మనస్సును ప్రాణములనన్నింటిని శ్రీభగవానుని పాదములకడ సమర్పించి ఏకనిష్ఠగ చేయుము. భగవానుడు అంతర్యామి. అతడు నీలోనే యున్నాడు కాన, నీహృదయమునే చూచును, కాని నీవెంతసేపు చేయుచున్నావో లెక్కింపడు. సాయంకాలము వీలు దొరకినంతనే భగవానుని స్మరింపుము, అతిదీనముగ ప్రార్థింపుము. ''ప్రభూ, ఈ సంసారసముద్రముననే మునిగి నిన్ను మఱచిపోకుందును గాక.'' ఈ సంసారము రెండుదినాలపాటిది. ఈ మాయాజగత్తును చూచి భ్రమించి వానిని మఱవకుము. నీవు కోటీశ్వరుడవైనను సరే, లేక నీకు నూర్లకొద్ది కార్యములచేయు సామర్థ్యము కల్గినను సరే – అంతయు మిథ్యయే ఒకానొక దినము వీనినెల్ల వదలిపోవలసినదే. ఈ విషయమును సర్వదా డెందమున నుంచుకొని వానినే స్మరించుము, వానినే శరణుజొరుము. నీబాధనములనెల్ల అతడే తెంచును.

భక్తుడు: మీరు ఆశీర్వదించినచో అంతయు సరిఅగును.

మహాపురుషులు : ఆశీర్వదించుచునే యున్నాను. తోడ్తోడ హృదయపూర్వకముగ ప్రార్థించుచున్నాను. మావద్ద ఆశీర్వాదములు తప్ప మఱేమియు లేవు. ఆశీర్వదించుటకే ఇంకను మేము జీవించియున్నాము. భగవానుని మనసార పిలువుము, వానినే శరణుజొరుము. శ్రీఠాకూరు (శ్రీరామకృష్ణులు) ప్రత్యక్షముగ విరాజిల్లుచున్నారు. వ్యాకులచిత్తముతో పిల్చినచో, వెంటనే ప్రత్యుత్తర మిచ్చును. ఎవడు ఆది, దేవాదిదేవుడో, ఎవడు ఆ పరబ్రహ్మమో, అతడే బహుజనహితార్థము, లోకకల్యాణార్థము–మానవరూపమును దాల్చి ఈ యుగమున శ్రీరామకృష్ణునిరూపమున వచ్చెను. నీవు అట్టి యుగావతారుని ఆశ్రయము జొచ్చితివి. ఇక చింతింపనేల?

భక్తుడు : స్వామీ, భయముచేతను, సిగ్గుచేతను నేను మీకొకవిషయము చెప్పక మఱుగుపఱచితిని. మాతల్లిదండ్రుల ఏడుపులు పెడబొబ్బలు వినలేక, నేను, నాకు ఇష్టములేకున్నను, గత్యంతరము లేక వివాహమాడవలసి వచ్చినది.

మహాపురుషులు : ఓ, ఇందులో మునిగి పోయిన దేమి? జన్మ, మృత్యువు, వివాహము,

ఈ మూడును మనుష్యునిచేతిలోనివి కావు. అవెల్ల విధివశమే. వివాహము చేసికొన్నంత మాత్రముననే అంతయు మునుచుకొనిపోలేదు. ఆ అడసులోనే ఇఱుకుకొనియుండవలెనని ఎట్టి నిర్బంధము లేదు. అంతయు మంచికే. నీవు నీపనులను సక్రమముగ చేసికొనుచు, సాధనముల చేయుచుండుము. నిన్ను చూచి నీభార్య కూడ నిన్ననుసరించును. ఆమెకు కూడ జీవితోద్దేశ్యము ఒకటి కలదు కదా? కేవలము భోగవిలాసార్థమే మానవజన్మ లభింపలేదు. నీవలెనే ఆమెకూడ భగవంతునిచే సృష్టింపబడినజీవియే సుమా. నీవేలాగు శ్రీభగవానుని అంశమో, ఆలాగే ఆమెయు శ్రీజగదంబ యంశము. నీవేలాగు జీవితమును గడపుచున్నావో, అట్లుగడప ఆమెకుకూడ నేర్పుము. ఆమెఇంటిపనిపాటులతోపాటుభగవన్నామము, పూజవ్రతములు, భజనారాధనల చేయును; గురుజనుల సేవాశుశ్రూషలు చేయును. ఆమెకు ఇవన్నియు సక్రమముగ నేర్పుము. అప్పుడే జీవితము సార్థక మగును. అటులగాక నీభోగవిలాసార్థమే ఆమెను వినియోగించుకొనినచో "ఛీ" అనవలసినదే!

కామకాంచనములే మనుష్యుని మనుష్యత్వమును నశింపజేయును. అందుచే నాయనా, నేను మాటిమాటికి నిన్ను హెచ్చరించుచున దేమన "సంసారములోనే లీనుడవు కావల" దని.

భక్తుడు: స్వామీ, మీ ఆశీర్వాదముల బడసితిని. ఠాకూరు శ్రీరామకృష్ణుని చరణాశ్రయముననే పడియున్నాను. ఇక అంతయు సరిగా అగు ననియే నా విశ్వాసము.

మహాపురుషులు: ఇంకొకమాట. ముఖ్యవిషయ మే మన జీవితలక్ష్యము నెన్నటికిని మఱవకుము. జీవితము అనిత్యము, రెండు దినాలపాటిది. భోగవిలాసార్థము కానే కాదు. ఈ విషయము సర్వదా జ్ఞప్తియుంచుకొనుము.

ఇక శ్రీభగవానుని ఆలయమునకు వెళ్ళి ప్రణమిల్లి, వానిని మనసార ధ్యానించి, వాని కడ హృదయమును విప్పి ప్రార్థింపుము. భగవానుడు నీకు తప్పక శాంతి నొసంగును.

శివానందలేఖావళి

64

వారణాసి
27 డిసంబరు 1915

ప్రియ హరిమహారాజ్,

నీకు నేను జాబు వ్రాసి చాలకాల మైనది. ప్రకాశము వ్రాయు జాబులద్వారా అప్పుడప్పుడు నీవార్తలు నాకందుచుండును లెమ్ము. నీ ఆరోగ్య మెట్లున్నది? చిల్కపేటలో మంచు పడినదా? చలి చాల హెచ్చిపోయినది లే. మంచు పడునేని చలి ఇంకను మిక్కుటమగును. అవు పాల్చిచుచునే యున్న దనుకొందును. పాల కేమైన కాటక మేర్పడినదా? కుటీరనిర్మాణ మెంతవఱకు సాగినది?...

జనవరినెల ప్రారంభమప్పటికి మఠమునకు పోదునేమో. మహారాజు (శ్రీ బ్రహ్మానంద స్వామి) గారు జరూ రుత్తరము వ్రాసినారు. యథాకాలము అక్కడికి చేరుకొందునని నేనును జవాబు వ్రాసితిని. మఠమునకు మరలినపిమ్మట ఆల్మోడాలోని కుటీరనిర్మాణమునకై కొంత విరాళముల ప్రోగుచేయ ప్రయత్నింతు నని

ఆయన నాతో చెప్పియుండిరి, అందుంగూర్చి నేను ఆయనకు జ్ఞ అచితిని. గోపాలబాబు ఇచ్చిన ముప్పదిరూపాయలు నాయొద్దనున్నవి సురేంద్రసేనుడు ఇప్పటికి కొంత వసూలు చేసియున్నాడు, మఱికొంత వసూలు చేయనున్నాడు. అదియు అందినపిమ్మట అన్నిటిని కలిపి పంపుద మనుకొనుచున్నాను. మొత్త మెంతైన కానీ.

ఇక్కడి వార్తలు:- .తేపు మాతృశ్రీ జయంతి. అందుకు సన్నాహములు నేడు జరుగుచున్నవి. కేదారుడు జ్వరముతోను రొంపతోను కొన్నాళ్లు బాధపడినాడు. సుకులమహారాజు హోమియోపాతిక్కు వైద్యము చేయించుకొనుచున్నాడు...

ధర్మమహామండలవార్షికోత్సవము చుఱుకుగా సాగుచున్నది. కోలాహల మెక్కువగానున్నది. అంతయు వట్టి ఆడంబరము. నా ప్రేమ ప్రణామాదుల స్వీకరింపుము. బాలురకు నా ప్రేమాశీస్సులు. తారకు ఆరోగ్యము బాగున్నదనుకొనుచున్నాను.

వకుడు తారకుడు.

65

రామకృష్ణ అద్వైతాశ్రమము
లుగ్స, వారణాసి
14 జనవరి 1916.

ప్రియహరిమహారాజ్,

8 వ తేదినాడు నీవు వ్రాసిన జాబు యథాకాలము చేరినది. సంగతులు తెలిసినవి...... మహారాజు (శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామి) బాబురాం మహారాజు మఱికొందఱు ఢాకాకు పోవుదురు. వారితో నన్ను రమ్మని తంతె చేసిరి. కాని దైవసంకల్పానుసారము ఆదినము నాకు అతి తీవ్రమైన రొంపబాధ కలిగినది. అందుండి నే నింకను విముక్తుడను కాలేదు. ఆ సంగతిని నేను వారికి ద్వారా తెలియజేసితిని. వారు మొదట కామాఖ్యకు పోయి తర్వాత ఢాకాకు చేరుకొందు రన్న వార్త పిమ్మట నాచెవిలో పడినది. ఇంతటి తీవ్రమైన రొంపతో రాత్రివేళ నిర్విరామమైన రైలుబండిప్రయాణము చేయుట మంచిది కాదు. కావున నేను పోలేదు. కాని త్వరలోనే అచటికి పోగలను. వత్తు నని తంతి ద్వారా తెలిపియున్నాను.

సుకులమహారాజు కల్కత్తాకు పోయియున్నాడు. మహారాజు (బ్రహ్మానందస్వామి) గారు త్వరలో ఢాకాకు పోవుచున్నా రని వినుటచే అతడు పరుగున పోయెను.

ఈమధ్యకాలమున సేవాశ్రమకార్యమునకై హరిప్రసన్నమహారాజు ఇచ్చట మూడునాలుగు దినము లుండెను.

అమెరికానుండి వచ్చిన వారలు నాకెంతయు సంతోషకరములుగ నుండినవి, భగవత్సంకల్పముచేత స్వామీజీ తొడంగినపని సాగు నని నాకు తోచుచున్నది. లోకేశ్వరునికి జయము. నీమహిమ అపారము! ఈకార్యకలాపాలకై స్వామీజీ తనజీవితమును హవిస్సుగ నర్పించెను. నీవును నీజీవితశక్తియుక్తులను చాలమట్టు కచ్చట వినియుక్తపఱచి వచ్చియున్నావు. కావున, ఇట్టి భగవత్కార్యము ఎప్పుడు కాని వ్యర్థ మగునా? పాపము శారదుడును ఈపనిని నిర్వర్తించుచునే తన జీవితమును కోల్పోయెను. గురుదాసప్రముఖులైన అచ్చటిభక్తులు ఎంతమంది ఇందుకై పాటుపడియున్నారు! ఎట్లో భగవంతుడు అనుగ్రహించి

ఈ ప్రణాళికను రక్షించెను; ప్రకాశానందుడును సమర్థుడే. ఈపని నాతని కప్పగించుట వివేకమే.

డాక్టరు జగదీశచంద్రబోసు విజ్ఞానశాస్త్ర పరిషత్సమావేశమున ఉపన్యసించుటకు లక్నోకు పోయినాడు. బోషియు అతనితోనే యున్నాడు. ఇచ్చట కిరణబాబుగారి యింట వారు రెండు మూడుదినములు ఆగవలసియుండినది. అందు కేర్పాట్లన్నియు చేయబడియుండినవి. కాని వారు జరూరుగ పోవలసియున్నందున ఇచ్చట దిగ లేదు.

నాహృదయపూర్వక ప్రేమ ప్రణామములను స్వీకరింపుము. నా ప్రేమాశీస్సులను కానాయి, సారాం, కే__మున్నగు నందటికిని అందజేయుము.

సేవకుడు తారకుడు.

శంబూక వధాంతర్య సందేశం

శ్రీమత్పరమహంస పరివ్రాజకాచార్య శ్రీ కేశవ తీర్థస్వామివారు

శ్రీమద్రామాయణం - ఉత్తరకాండలో - శంబుకవధనుగూర్చిన కథ ఉన్నది. శ్రీరాముడు అయోధ్యాపాలనం చేస్తున్న కాలంలో శంబుకుడనేశూద్రుడు, సశరీరంగా స్వర్గానికి వెళ్లాలని ఘోరతపస్సు చేస్తున్నందున, ఆ యుగధర్మమనుసరించి శూద్రుడు తపస్సు చేయుటకు అనధికారిగనుక, ఏతత్పాపఫలితంగా సాకేత రాజ్యంలో ఒక బ్రాహ్మణబాలుడు మరణించినట్లు, ఆ అకాలమరణరూపమైన వైపరీత్య కారణమును శ్రీరాముడు నారదర్షి ద్వారా తెలిసికొని, శంబుకుని కడకేగి, అతని విపరీత తపశ్చర్యను కనుకొని, అతని శిరస్సును ఖండించి, అతనికి మోక్షమిచ్చి, మరణించిన బ్రాహ్మణబాలుని తిరిగి బ్రతికించి, ధర్మపరిరక్షణం చేసినట్లు కథ మనకు కనబడుతుంది.

ఈ కథను చూచి, శ్రీరాముడు బ్రాహ్మణ పక్షపాతి, శూద్రద్వేషి, అన్యాయంగా తపస్వియైన శంబుకుని వధించా''డని కొందఱు శ్రీరాముని గర్హిస్తుంటారు. భక్తిచేత కొందఱు పట్టించుకోకుండా పోతుంటారు. కొందఱు కథతో ఏకీభవిస్తుంటారు. రామాయణంలో ఇప్పుడున్న రీతిగా పైపైనచూస్తే ఈ శంబుక వధకథ కటువుగా కనబడుతుంది. వివేచించి చూస్తే ఈ కథలో మధ్యకాలంలో కొన్ని మార్పులుకూడా జరుపబడినట్లు మనం గ్రహించగలం. ఋషిప్రోక్తములైన పురాణేతిహాసాల్లో పెక్కుచోట్ల స్వార్థప్రయోజనసిద్ధికి, నిజవాదహూరులైన కుపండితులు మధ్యకాలాల్లో తమ తమ చేర్పుకూర్పులతో వైపరీత్యాలు సృష్టించారు. ఈ ఘోర్జరీలను గుర్తించగల సునిశిత దృష్టి మన కవసరం. అమృతప్రదానసమయంలో దేవతలపంక్తిలో దేవతలవేషాలతో కూర్చున్న మాయావులగు రాక్షసులను, నారాయణుడు గుర్తించి ఖండించినట్లు, ఋషుల విశాలబోధలమధ్య ఇరుక్కొని కూర్చున్న కుపండితులమిథ్యాలాపాలను మనం వివేకంతో బహిష్కరించాలె. ఈ శంబుకవధకథలో కొలదిమార్పులు మధ్యకాలాల్లో జరిగియున్నట్లు తోస్తుంది. అందుచేతనే ఈ కథలో పూర్వాపరసమన్వయం, స్పష్టత, అంతగా కనబడదు,

అయినా ఆ కథను సక్రమస్వరూపంలో సమీక్షించి, దానిమూలసందేశమును మీకు వినరిసాము.

శంబుకుడు శూద్రజన్ముడైనందున తపస్సుకు అయోగ్యుడు కాలేదు. శూద్రగుణం – శూద్రకర్మ – కలవాడైనందున మాత్రమే తపస్సుకు అయోగ్యుడైనాడు. శూద్రజన్మ కాని శూద్రకులం కాని తపస్సుకు అయోగ్యంకాదు. శూద్రగుణం – శూద్రసంస్కారం – తపస్సుకు అయోగ్యం. శూద్రగుణమంటే–బ్రహ్మవిచారణకు బ్రహ్మదర్శనమునకు కావలసిన ఉన్నత సాత్త్వికజ్ఞానవికాసము లేని జడసంస్కారమన్నమాట. శూద్రుడు తపస్సుకు అనధికారి అంటే–శూద్రసంస్కారము గల వ్యక్తి తపస్సుకు అనధికారి అని. శూద్రకులస్థులైనా విదురాదులవలె బ్రాహ్మణసంస్కృతి గలవారంతా తపోధికారులే అవుతారు. కులంకాదు, గుణం మన పూర్వీకులకు ప్రధానం. ఎక్కడ పుట్టావని కాదు, ఎక్కడ చేరుకున్నావనే మన పూర్వీకుల ప్రశ్న. శూద్రకులస్థులంతా తపోధికార యోగ్యులు కాకపోతే, శ్రీరామునికాలంలోనే శబరివంటి బోయస్త్రీలు సైతం తపస్సు చేయడం ఎట్లు జరుగుతుంది? మహర్షులలో అనేకులు శూద్రకులాల్లో జన్మించారు. కాబట్టి శూద్రకులం గాదు–శూద్రగుణమే తపస్సుకు అయోగ్యమైంది. బ్రాహ్మణకులస్థుడైనా, బ్రాహ్మణగుణం లేనివాడు– శూద్రసంస్కారం కలవాడు–తపస్సుకు అయోగ్యుడే. అతడు తపస్సును పూనినా, సత్ఫలితాన్ని పొందలేడు. రావణాదులు బ్రాహ్మణజన్ములైనా, సాత్త్విక సంస్కారహీనులైనందున, బ్రహ్మరాక్షసులైనారు గాని బ్రాహ్మణులు కాలేదు.

శూద్రుడు తపస్సుకు అనధికారి అంటే – శూద్రజాతి, నీచమైనదనికాదు. దానిస్థానంలో అది ఘనమైనదే. తపోరంగానికి అతడు పనికి రాడని మాత్రమే. కానీ వ్యవసాయరంగంలో అతడు ఘనుడే. గుఱ్ఱం పాడికి పనికిరాదంటే నీచమైనదని కాదు! అది స్వారీ చేయడానికి ఎంతో ఉపయోగిస్తుంది. కామధేనువైనా – గుఱ్ఱము చేసేపని చేయడానికి అయోగ్యమైందే. దేనిలో ఉన్న సౌందర్యాన్ని దానిలో చూడడానికి విజ్ఞానచక్షువు అవసరం. తమ తమ పనులు చేయడం కష్టమని, రెండుమాత్రలివ్వడమే కదా సులభమని వైద్యవివేకం లేకుండా అందఱూ వైద్యానికి దిగితే ఏమవుతుంది? ఘోరప్రమాదం సంభవిస్తుంది. కడుపులోనికి తీసికొనేమందు ఘనమైనదే కావచ్చు; కండ్లలో కది వాడకూడదు. కన్నులకిచ్చే మందు ఘనమైనదే కావచ్చు; కడుపులోని కది అపాయకరం. ఏసంస్కారం కలవాడు ఆ సంస్కారానుసారం ప్రగతిపథాన్ని చూచుకోవాలె. ప్రాచీనుల వర్ణాశ్రమవ్యూహరచనాశయ మిదే! అర్జునుడు సన్న్యాసం తీసికుంటానంటే శ్రీకృష్ణుడు చీవాట్లు పెట్టి యుద్ధం చెయ్యమన్నాడు. వర్ణాశ్రమవిభజనం న్యూనాధికభేదదృష్టితో ఏర్పడలేదు. వర్ణాశ్రమవిభజనం స్వాతంత్ర్య నిరోధకం కాదు. వర్ణాశ్రమధర్మ విభజనం ప్రతిమానవుడు వాని వాని స్థానంలోనుంచే, అతిసహజవిధానంలో ప్రగతిని పొందడానికి ఏర్పడిన స్వాతంత్ర్యప్రణాళిక మాత్రమే–అందఱినీ ఒకే చీకటిగదిలో కుక్కి–అందఱినీ ఒకేమార్గంలోనికి బలవంతాన ఈడ్చే–నిరంకుశచర్యకు మోక్షభూమి యైన సనాతన భారతం ఒప్పుకోదు. వానివాని సంస్కారానుసారం, ప్రతివ్యక్తీ విహితపథంలో నడచి, గమ్యమును చేరుకోవచ్చని భారతీయవర్ణాశ్రమదర్శనం. సత్యదృక్సంపన్నులైన భారతీయులు ఒకవర్ణం ఎక్కువని ఒకవర్ణం తక్కు–

వని ఎంచరు. ప్రతివర్ణం, ప్రతివర్ణధర్మం, దాని స్థానంలో అది ఘనమైనదే. అందుకనే వేదఋషులు, సమస్తవర్ణమానవులను మాధవుని వివిధాంగములుగా సందర్శించి నరులంతా నారాయణస్వరూపులే అన్న మహాసత్యమును గానం చేశారు. సాత్వికసంస్కారం కలిగి నివృత్తి పరాయణులై విశ్వశ్రేయస్సుకై తపోజీవనం చేయగలిగిన బ్రాహ్మణులను భగవంతుని ఉత్తమాంగంగా (శిరస్సుగా) రాజసిక సంస్కారం కలిగి, శౌర్యప్రకృతిగల క్షత్రియులను పరమేశ్వరుని మహాబాహువులనుగా, రజోగుణతమోగుణసంస్కారం కలిగి, వ్యాపారకుశలులైన వైశ్యులను ఈశ్వరుని ఊరుభాగాలుగా, తమోగుణసంస్కారులై కృషిప్రియులై యావత్సమాజసాధమూలభూతులైన శూద్రులను దేవదేవుని దివ్యపాదాలుగా సనాతనఋషులు విరాడ్రూపసందర్శనం చేశారు. బ్రాహ్మణాపచారం భగవదపచారమే. క్షత్రియద్రోహం పరమేశ్వరద్రోహమే. వైశ్యనింద ఈశ్వరనిందే. శూద్రపీడనం దైవపీడనమే. అందుచేత, ఏ వర్ణమానవున కపచారం చేసినా భగవదపచారమే అవుతుంది. ఈ సత్యమును మానవజాతి ఎప్పుడూ మఱచి పోకూడదు

బ్రాహ్మణుడు తపస్సుచేత, క్షత్రియుడు వీరత్వంచేత, వైశ్యుడు వణిక్కర్మచేత-పొందే పరమార్థాన్ని - శూద్రుడు కేవల సేవాకర్మ చేతచే పొందుతాడు. తమతమ స్వధర్మ కర్మలను ఈశ్వరప్రీత్యర్థంగా చేయడమే-ప్రతి వర్ణస్థుని కర్తవ్యం. శిశువు పాలు త్రాగి జీవిస్తుంది. పెద్దవాడు అన్నం తిని జీవిస్తాడు. ఇక్కడ జీవనధర్మం ఒకటే. కానీ జీవనసాధనం మాత్రం వేఱు. అట్టే వర్ణాశ్రమధర్మవిధానములు వేఱైనా, వర్ణాశ్రమధర్మలక్ష్యం-ఒకటే. వర్ణాశ్రమాలు కంటి అద్దాలవంటివే. అవి సత్యదృష్టిని నిరోధించడానికి ఏర్పడలేదు. సత్యదృష్టిని తగినరీతి బలపఱచడానికే ఏర్పడ్డాయి. తల్లిరొమ్ము గుడిచి జీవించదగ్గశిశువు మొక్కజొన్నకండెలు తినడం అనుచితం, అపాయకరం. మొక్కజొన్న కూడు తినవలసినవాడు స్తన్యపానానికి సాహసించడం ఎంతోదోషం. ఎంతో అపాయకరం. స్వధర్మచ్యుతి అలాంటిదే. ప్రస్తుతానికి వద్దాం.

శంబుకుడు జన్మచేత శూద్రుడు, గుణంచేత కూడా శూద్రుడు. అతడు కృషీవలధర్మారూఢుడు. ఆతని సంస్కార మతనిముందుంచిన స్వధర్మ - కృషి-సేవాకర్మ. కానీ శంబుకు డేమి చేశాడు? తన స్వధర్మమును-తనకృషీవలత్వమును - తన శూద్రధర్మమును-తృణీకరించి దేహాలాలసుడై భోగతృష్ణతో తన కర్హతలేని తపోవృత్తికి ఉద్యమించాడు. శరీరంతో స్వర్గానికి వెళ్లాలని ఆతనిఆశ. తల్లక్రిందుగా తపస్సుచేయసాగాడు. ఎవనికైనా శరీరవాసన పోతేనే స్వర్గానందం లభించేది. ఆతనివాంఛ ప్రకృతివిరుద్ధం. అందుకే ఆతడు తల్లక్రిందుగా తపస్సుచేసినట్లు కథలో చిత్రింపబడింది. దేహావాసనను అంటిపెట్టికొని దేవుని చేరా లనుకోవడం మొసలిని మొద్దనుకొని, తెప్పగా చేసికొని, నదిని దాటడానికి ప్రయత్నించడం వంటిదే యని - శంకర భగవత్పాదులవా రంటారు. శంబుకుడు స్వధర్మమును విడిచి, మిథ్యావేదాంతియై, ఆ ఆకాశానికే ఉద్యమించాడు. ఆతనితామస సంస్కారం తనువుతో స్వర్గానికి వెళ్ళి తప్పత్రాగి తందనాలాడడం తపఃఫల మనుకొన్నది. ఖడ్గం గొప్పదే పిఱికివాడు దాన్ని పట్టుకున్నాడు. శంబుకుడు వెఱ్ఱిమొఱ్ఱిభావాలతో తపస్సుకు ఉపక్రమించాడు. తా వన మంతా చెఱచినటు ఆతనివల్ల ఇక పాడై పోయేవాం డెంతమందో!- శరీరంతో స్వర్గానికి వెళ్లాలని, స్వర్గతుల్యమైన

పృథ్విని నరకప్రాయంగా చేసేవాండ్లుండటో శంబుకుని అనుయాయులు ఇక బయలుదేఱకుండా ఉంటారా? కృషిప్రాముఖ్యము కృశించింది. సేవాకర్మ చాకిరిగా తోచింది. శ్రామిక సమాజంలో నిర్వీర్యత నిస్పృహత్వం నిరుద్యోగం సోమరితనం ప్రచలితమైంది. కర్మంతా వ్యర్థమై దురదృష్టలక్షణమంటూ, శరీరం, కందకుండా, సత్రపుభోజనము మరపునిద్ర మరగి, మెట్టవేదాంతాలు చెప్పే సోమరిసోమకాసురులు సమాజంలో సందులేకుండా నిండే ప్రమాదం సంభవించింది. తమోగుణం సాత్త్విక వేషం వేసికొని విహరింపసాగింది. నాగళ్ళు మూలపడి, గంజాయిసాదుల యోగదండాలు రచ్చకెక్కడం ప్రారంభించాయి. పనిచేయడం పాపం; మూలన కూర్చోడం మోక్షమైపోయింది. పరమార్థంకోసంకాక, పందెముల కొరకో-పని తప్పించుకోవడం కొరకో - తపస్సులు, తలలెత్తాయి. రామరాజ్యంలో-భక్తి జ్ఞాన కర్మయోగసమన్వయస్థానమైన రామరాజ్యంలో-శంబుకుని వక్రతపస్సుచేత ధర్మగ్లాని ఏర్పడింది. బ్రాహ్మణబాలుడు చనిపోయినాడు. అంటే-కృత్రిమతపస్సులు, సోమరినిద్రలు ఎక్కువై, సత్యతపస్సాధన అనగా-ధర్మబీజం నశించే అవకాశం ఏర్పడిం దన్నమాట. ప్రవృత్తిపథం పాడైతే నివృత్తిపథ మింక నిలువని మాట నిజమేకదా! సరమైనకంచె లేకపోతే గులాబీలతోట ఏమవుతుంది?

ఇట్లు సమాజపతనానికి దారితీసిన శంబుకుని, లోకపాలకుడైన శ్రీరామభగవానుడు శిక్షింపవలసివచ్చింది. ఇక్కడ ఒకవిషయం గమనించాలి. శూద్రునిమీది ద్వేషంతో, శూద్రుని ప్రగతిని సహించలేక, రాముడు శూద్రశంబుకుని సంహరించా డని, కొందఱంటుంటారు. కానీ ఇది అవిచారమూలమైన అపోహ. శ్రీరాముడు శూద్రునిగానీ శూద్రకర్మనుగానీ న్యూనపరచలేదు. చాతుర్వర్ణ్యధర్మపరిరక్షకుడు శ్రీరాముడు. సర్వవర్ణపావిత్ర్యాన్ని, గౌరవాన్ని కాపాడడం ఆయనధర్మం. శూద్రధర్మమును-స్వధర్మమును - నిర్లక్ష్యంచేసి దానిని వదలి స్వేచ్ఛగా పరధర్మమును అనుకరించడం ద్వారా నిజానికి శూద్రధర్మమును అగౌరవించింది-శంబుకుడే. కృషిధర్మమును అగౌరవించిన శంబుకుని, కృషిధర్మగౌరవంచేతనే - శ్రీరాముడు కఠినంగా శిక్షింపవలసివచ్చింది. గుహుని గాఁగిటజేర్చినట్టి, శబరి ఆతిథ్యాన్ని స్వీకరించినట్టి, పతితాహల్యను పరిరక్షించినట్టి పశుపక్ష్యాదులను కూడా ప్రేమతో చూచినట్టి రాక్షసునకుసైతం రాజ్యమొసగినట్టి శ్రీరాముని విశాలప్రేమను గ్రుడ్డివాడైనా గుర్తించవచ్చు. శ్రీరాముని దివ్యాలింగనంలో సర్వులకు స్థానమున్నది. శూద్రద్వేషంతో శ్రీరాముడు శంబుకుని వధించలేదు. శూద్రధర్మమును నిర్లక్ష్యం చేసినందున - శ్రామికయోగమును, న్యూనపరచి-తామసప్రవృత్తిలో తపస్సుకు దిగి, సాత్త్వికతేజమును చంప నుద్యమించినందున-ధర్మరక్షణకై శ్రీరాముడు శంబుకుని శిక్షించాడు. శ్రీరాముడు తపస్సుచేస్తున్న శంబుకుని, "ఓసువ్రతా, నీ వెవరు? నీతపస్సెందుకు?" అని అడిగాడు. శంబుకుడు "నేను శూద్రుడను" అన్నాడు. "సశరీర స్వర్గప్రాప్తికి తపస్సు చేస్తున్నా" నన్నాడు ఈసమాధానంలోనే శంబుకుని సంస్కారం అర్థమవుతుంది. నేను శూద్రుడను అనేవాసన ఆతనికి పోలేదు. ఇక ఆశయంవిషయమూ - భగవత్ప్రాప్తి కాదు-దేహంతో స్వర్గభోగాలు అనుభవించటం మాత్రమే ఆతనిఆశయం. శంబుకుని సంస్కృతి, శంబుకుని ఆశయం-ఎంతో పేలవమయింది. తాను పతితుడై, సమాజపతనానికి దారితీసిన

శంబుకుని ఆ రెండుమాటలు విని-శ్రీరాముడు, చంద్రహాసంతో వానిశిరస్సును ఖండించి మోక్షాన్ని ప్రసాదించినట్లు కథలో మనం చూస్తాము. చంద్రహాసంతో తలనఱికాడు: మోక్షమిచ్చాడు. కానీ ఇక్కడ మనం-చంద్రహాసమంటే చల్లని మందహాసము-అని గ్రహించి, తల నరకడమంటే - తల మార్చడమని-బుద్ధి మార్చడమని-తాత్పర్యం తీసికోవచ్చు. అంటే శ్రీరాముడు శంబుకుని దేహవాసనను, తమోమయ ప్రకృతిని గ్రహించి చిరునవ్వు నవ్వి, ఆ శంబుకుని తప్పుడుతలంపును ఖండించి. అతనికి సన్మార్గమును చూపి సత్యస్వర్గమునకు అధిగమింపచేశా డన్నమాటకాక తలతీశాడే అనుకున్నాము. తలంపు మార్చడానికి (జ్ఞానప్రదానానికి) తప్పనిపరిస్థితిలో తలతీసినా, ప్రేమావతారమూర్తియైన శ్రీరామునకు దోషం లేదు. తల్లి-పాలు పోసినా, కారపు ఉగ్గుపోసినా, - రెండూ శిశురక్షణార్థమైన వాత్సల్యవిలాసములే! శంబుకుని మరణంతో కథలో బ్రాహ్మణ బాలుడు పునర్జీవిస్తాడు. దేహవాసన నశిస్తే బ్రహ్మజ్ఞానం ఉదయిస్తుందని నీతిపాఠం. కృత్రిమాను కరణాలు, డాంభికవిధానాలు, స్వార్థ భావాలు, వక్రకృత్యాలు నశించినప్పుడు, సత్యజ్ఞానకిరణం జీవితరంగంమీదికి ప్రసరిస్తుందని నీతిపాఠం!

"అహంకృతిని దేహభావమును వదలక, లోన ఉంచుకొని, పరమేశ్వరుని విశేషాధిక్యముపైహక్కు ఆశించినవాడు గర్వపర్వతశిఖరంపైన దుఃఖసంకులము లనేగ్రద్దలచే పొడవబడి చీల్చివేయబడక తప్పదు"-అన్న శ్రీరామ తీర్థమహావాక్యమును, శంబుకవధాంతర్యసందేశంగా మనం గ్రహించవచ్చు. ఈకథను మన మీవిథంగా అర్థంచేసికోవడమే న్యాయం! శుభదాయకం!

ఓం తత్ సత్

వార్తలు - విశేషాలు

రామకృష్ణానందస్వామి జయంతి

శ్రీరామకృష్ణుని అంతరంగశిష్యులలో అన్యతముడును మదరాసు శ్రీరామకృష్ణమఠస్థాపకుడును ఐన (శశిమహారాజు) రామకృష్ణానందస్వాముల 108-వ జయంతి తిథిపూజ మైలాపూరుమఠంలో జూలై 31-వ తేది శుక్రవారం నాడు భక్తితో వైభవంతో జరుపబడింది. మఠభవనమును ప్రాకారమును ఆకర్షకంగా అలంకరింపబడినవి. దినకార్యక్రమం మంగళహారతితో మంగళవాద్యాలతో ప్రొద్దున 5 గంటలకు గుడిలో ప్రారంభమైనది. రామకృష్ణానందస్వాముల పెద్ద చిత్రపటమును అలంకరించి వేదికపై నెలకొల్పారు. భక్తబృందం పూర్వాహ్ణమంతా భజనసంకీర్తన సాగించింది. ఉపనిషత్తుల, భగవద్గీతల అనుసంధానము దేవీమాహాత్మ్యపారాయణము ప్రత్యేకపూజ హోమం భక్తులకు ప్రసాదవినిమయం ముగిసేటప్పటికి ఒంటిగంట ఐనది. వివేకానంద కాలేజి ఎన్సిసి విద్యార్థులు ఉత్సవనిర్వాహంలో తోడ్పడ్డారు. సాయంపూజానంతరం మఠమండపంలో సమావేశమైన భక్తగోష్ఠిలో శ్రీ విరూపాక్షానందస్వామి శశిమహారాజ జీవితచరిత్రం లోంచి ముఖ్యఘట్టాలు చదివి వినిపించారు. శ్రీమత్కైలాసానందపరమాత్మానందస్వాములు రామకృష్ణానందస్వాముల జీవితమును గురించి ఆయన సాధించిన కార్యాలనుగురించి ఉపన్య

సించారు, ప్రమాణగ్రంథాల్లోంచి ఉదాహరణములు ఉద్ఘాటించారు. శశిమహారాజుశీలంలోని మేలుములను మననం చెయ్యండి అని సదస్యులను ప్రోత్సహించారు.

ఆగస్టు 2-వ తేది భానువారం మధ్యాహ్నానంతరం బహిరంగోత్సవము ప్రారంభింపబడింది. బ్రహ్మశ్రీ టి. ఎస్. బాలకృష్ణశాస్త్రిగారు 3 గంటలనుండి 5 గంటలవఱకు ఉద్ధవచరిత్రమునుగూర్చి శ్రోతృజనరంజకంగా సంగీతోపన్యాసం కావించారు. 5-30 గంటలకు పౌరమహాసభ ప్రారంభం అయింది. మంత్రపుష్పం ప్రార్థనగేయం ముగిశాక మఠాధ్యక్షులు శ్రీమత్కైలాసానందస్వాములు సదస్యులకు స్వాగతమంగళం అనుగ్రహించి సభాధ్యక్షులైన విజయనగరరాజకుమారులగు పి. వి. గజపతిరాజుగారిని, ఉపన్యాసకులను పరిచయపఱచారు. శశిమహారాజమాహాత్మ్యమును గూర్చి ప్రసంగిస్తూ ఈలాగన్నారు: చిన్న సంస్థగా ప్రారంభమైన రామకృష్ణమిషను ఇంతగా పెంపొందడానికి ఆయనే కారణం. ఫలితం గొప్పదిగా ఉంటే కారణమును గొప్పదిగా ఉండియుండవలె అను న్యాయ ముంది కదా. ఎటువంటి కష్టపరిస్థితులలో శశిమహారాజు తనకార్యప్రణాళికను నిర్వహించాడో తలంచుకుంటే ఆయన కుండిన నిర్మాణశక్తిసామర్థ్యాలు కొంత గ్రహించగలం. ఘనకార్యసాధకునకు వలసిన గుణాలతో ఆయన అవతరించాడు. ఘనకార్యప్రారంభకులకు సాధారణంగా కలిగే చిక్కులు, శోధనలు ఆయనకూ కలిగాయి. కాని ఆయనధైర్యంతో భగవద్విశ్వాసంతో సౌజన్యప్రాభవంతో ఎదుర్కొని చిక్కుల నతిక్రమించి తనఉద్యమం విజయవంతం అయ్యేటట్లుగా చేశాడు. ఆయనలో ప్రాచీన విజ్ఞానమును ఆధునికసంస్కృతియు కలిశాయి. సమస్యలను ఆయన ఎదుర్కొనే విధంలో స్వాతంత్ర్యం ఉండేది. ఆయన ప్రసంగాలలో రచనలలో ఆయన పద్ధతులలో సన్నిహితులను ముగ్ధుల నొనర్చే శక్తియుండేది. భక్తిసాఫల్యానికి ఆయన ప్రజ్వలోదాహరణం. దక్షిణభారతదేశంలో కార్యప్రణాళికను సాగించడానికి యోగ్యుడీయనే అని గుర్తించి శశిమహారాజును శ్రీవివేకానందస్వామియే ఎన్నుకొన్నారనడం మఱవకండి. మద్రాసులో ఒక కేంద్రం నెలకొల్పవలె నని, వివేకానందస్వాములు ఇచ్చటి ప్రజలలో కలిగించిన సముత్సాహమును స్థిరపఱచాలని-పౌరప్రముఖులు 1897లో వివేకానందస్వామిని ప్రార్థించారు. "మీలో అత్యంతవైదికులకంటె అధికవైదికుడైన ఒకనిని పంపెదను" అని చెప్పి కల్కత్తాకు చేరుకున్న శ్రీవివేకానందస్వామి మలినావలోనే శశిమహారాజును మద్రాసుకు తరలించారు. శశిమహారాజు మొదట అపరిచితవ్యక్తిగా మద్రాసుకు వచ్చారు. 1897 నుండి 1911 వఱకు పదునాల్గు సంవత్సరాలు ఆయన పాటుపడ్డాడు. ఆయనపట్ల మన కృతజ్ఞత సడలకుండాలి. ఆయన ఆత్మ ఇంకా ఇక్కడ కార్యసాధకంగానే ఉంటున్నది. వచ్చి పని ప్రారంభించినప్పుడు ఆయన చేతిలో గురుమహారాజు చిత్రపటంతప్ప వేఱేమీ లేదు. ఈ దినం ఈ సంస్థ యావద్దక్షిణభారతదేశంలో వేరులు పాఱిఉంది. తల్లిదండ్రులను కోల్పోయిన శిశువులపై స్వామిహృదయమున ఉప్పొంగిన కనికరము నుండి "స్టూడెంట్సుహోము" విద్యార్థులవిడిది పుట్టువొందింది. అందుండి క్రమక్రమముగా లెక్కకు మిక్కిలియైన విద్యాసంస్థలు రూపొందినవి. మదరాసుకువిచ్చేయుటకు ముందు రామకృష్ణానందస్వామి వంగదేశంలో ప్రారంభదశలో ఉండిన మఠాన్ని పోషించేందుకు అను

పేక్ష్యంగా పాటుపడ్డారు. మఱుపూటకు భోజనము లభించుట సందేహాస్పదముగ నుండిన కష్టకాల మది. 1886 నుండి 1897 వఱకు పదకొండు సంవత్సరాలు స్వామి ఆలాగు శ్రమించారు. హనుమంతుని తలపుకు తెచ్చారు. మఠానికి పురోహితుడు, వంటవాడు, బంట్రోతు అన్నీ తానే. దక్షిణ దేశమునకు తరలవలసినదని వివేకానందస్వామి కోరగానే శశి ఆమాటను గురువాక్యంగానే తలదాల్చి ఇటు వచ్చి దక్షిణంలో అనేక రామకృష్ణ కేంద్రాలను ఏర్పఱచారు. గురుదేవుని ఆయనపూజచేస్తున్నప్పుడు అది దేవతలకుసైతం దర్శనీయంగా ఉండేది. అందఱిని తనయొద్దకు చేరదీసికొనే మహిమ ఆయనకుండింది. అన్ని యోగాలు ఆయనలో మిళితములైనాయి. ప్రజోద్ధరణకై ఆయన తనజీవితసర్వస్వం అర్పించారు. మానవ చరిత్రలో ఇదొక క్లిష్టయుగం. ప్రాచీనపువిలువలకు ఆపద వాటిల్లుతోంది. సనాతనాదర్శాలు అంధవిశ్వాసాలని త్యజింపబడుతున్నాయి. ఇట్టిపరిస్థితులలో మన సంస్కృతిధనాన్ని నిలుపుకోవాలంటే శశిమహారాజును అనుసరించాలి. మదరాసుకు బాధ్యత ఎక్కువ. ఇక్కడ నేలను తవ్వి చూచామంటే శశిభూషణుని ముద్ర కననగుతుంది.

తమిళనాడు సర్కారు డెప్యూటీసెక్రటరీగా ఉండి విరామంచెందిన శ్రీ ఎన్. మురుగేశ ముదలియారు తమిళంలో ఉపన్యసించారు. ఆచార్యులు వెలసిన దక్షిణభారత దేశమున రామకృష్ణానందస్వామి నిర్వహించిన సేవాకార్యప్రణాళిక ఎంత అద్వితీయమైందో ప్రమాణపూర్వకంగా ప్రస్తుతిస్తూ ఈలగన్నారు. “భగవత్కైంకర్యమునకు నిస్స్వార్థబుద్ధితో తన్నర్పించుకొన్న స్వామి జీవితం ప్రజ్వలోదాహరణం. తల్లిదండ్రులకు అనురూపుడైన కుమారుడితడు. విద్యార్థిదశలోనే శ్రీరామకృష్ణునివంకకు శశి ఆకర్షింపబడ్డాడు. శశి గురుదేవునిసన్నిధిలో ఉండినది మూడేండ్ల కాలమే అయినా అతనికి లభించిన అనుగ్రహమున్ను పరిపూర్ణతయు అపరిమితములు. గురుదేవునిపూజ ఆయనకు కేవల మొక పూజారి కృత్యం కాదు. అందఱు ఆయనను సంఘమునకు మాతృస్థానీయుడనిన్నీ మూలస్తంభభూతుడనిన్నీ గుర్తించారు. సేవామహిమ బహుమత సమన్వయసాధకమైన దృష్టివిశాలత వైరాగ్యగరిమ హృదయమార్దవసమ్మిళితమైన శిక్షకుని కఱకుదనము ఇష్టదైవమును గురుదేవుడును ఒక్కరే అనెడి విశ్వాసం-ఇవన్ని రామకృష్ణానందస్వాముల జీవితజ్యోతిలోని వెలుగులు.”

వివేకానందకాలేజి ప్రొఫెస్సరు డాక్టరు ఎస్. వేణుగోపాలంగారు ఆంగ్లంలో ఉపన్యసించారు. ఆ ఉపన్యాససంక్షేపం: “కర్మజ్ఞానభక్తులనెడి నదులకు పుట్టుకచోటైన మహోన్నతహిమవంతంవంటివాడు శ్రీరామకృష్ణుడు. సచ్చిదానందసాగరంనుండి రూపుదాల్చిన శ్రీరామకృష్ణమేఘం దక్షిణేశ్వరంనుండి కురిసిన జ్ఞానామృతం, శిష్యవరేణ్యుడైన వివేకానందుని మూలంగా ఖండఖండాంతరవ్యాప్తమైనది. దక్షిణభారతదేశంలో ప్రవహించిన త్రివేణి - (1) శ్రీరామకృష్ణుని వెలుగువాక, ధాటీమండితమైన వివేకానందుని వాణి, రామకృష్ణానందుని వివేకానురాగవృష్టి; (2) శ్రీరామకృష్ణుడు గంగ, వివేకానందుడు యమున, శశిమహారాజు సరస్వతి; (3) మఠమునకు ఆత్మ శ్రీరామకృష్ణుడు, తల్లి వివేకానందుడు, దాది శశిమహారాజు. (4) శ్రీరామకృష్ణుడు మూలమూర్తి, వివేకానందుడు ఉత్సవమూర్తి, శశిమహారాజు గుడిపూజారి; (5) మఠమునకు బీజం శ్రీరామకృష్ణుడు, అంకురింపజేసినవాడు వివేకానందుడు, దిగంతవ్యాప్తమహావృక్షంగా

పెంపొందజేసినవాడు శశి. (6) శంకర-రామానుజమధ్వపథములు వెలసిందిన్నీ దక్షిణభారతదేశంలోనే. శశిమహారాజజీవితాన్ని నాల్గుదశలుగా భాగించవచ్చు. (1) తండ్రిశిక్షణలో ఉన్న ఇరవైయేండ్లు (1863-1883) (2) గురుదేవుని సేవలో గడచిన మూడేండ్లు (1883-1886) (3) బరానగర-ఆలంబజాఱుమఠాలలో గురుదేవుని అస్థికల ఆరాధనంలో సోదరశిష్యుల సేవలో గడచిన పదకొండు సంవత్సరాలు (1886-1887) (4) దక్షిణ భారతమున ముఖ్యంగా మద్రాసులో విశ్వమానవసేవలో గడచిన 14 ఏండ్లు. (1897-1911) 'దివ్యులరగుడు' 'తోడివారిని దివ్యులనుగ నొనర్పుడు' అనే శ్రీవివేకానందస్వాముల ఉపదేశాన్ని శశిభూమణుని అనుష్ఠానంలో గుర్తించవచ్చు. సర్వమతసర్వసిద్ధాంతసమన్వయం, శశిబోధనల హృదయం.

సభాధ్యక్షులు శ్రీ గజపతిరాజుగారు శశిజీవితం సర్వతోముఖప్రాముఖ్యసమంచితమని ప్రస్తుతించారు.

శ్రీ కృ. బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారి వందన సమర్పణంతో సభ ముగిసింది.

ఆరాత్రికమునకు తర్వాత మఠమండపంలో మఠభజనబృందంవారు ప్రియానందస్వాముల ఆధ్వర్యాన గంటన్నరసేపు కాళికీర్తనం జరిపారు.

గ్రంథ పరిచయం

శంకరకృప

ఇదొక మతాధ్యాత్మికమాసపత్రిక. దీనికి సంపాదకులు శ్రీ టి. రామలింగేశ్వరరావుగారు బి. ఎస్సి. ప్రకాశకులు శ్రీ జె. నారాయణమూర్తి విజయవాడ 2. శ్రీ శంకరకృప కార్యాలయంనుంచి వెలువడుతుంది. దీని స్పెప్టెంబరు ప్రత్యేకసంచిక మాకు అందింది. పుటలు 94. వెల రూపాయి. వివిధత విశిష్టత గల్గి వ్యాసాలు పత్రికాలక్ష్యానికి సాధకాలుగా ఉన్నాయి.

శ్రీవాసపదార్పిత శతపత్రము

రచయితయు ప్రాప్తిస్థానమున్నూ విద్వాన్ నడాదూరి విజయ రాఘవాచార్యులు, 35 శ్రీనివాసయ్యంగారుస్ట్రీటు, మద్రాసు 33, పుటలు 22, వెల 30 పైసలు.

ఇది శ్రీ వేంకటేశ్వరమకుటాంచితమైన శతకం. హృదయాన్ని హృదయాధినాథునెదుట విప్పి తెల్పుకొను విధానవిశేషమైన శతకంగా అఱువై ఉత్పలాలలోను నలభై ఆఱు చంపకాలలోను రూపొంది రచయితగారి పద్యరచనావ్యాసంగం ఇందు చరితార్థమైంది.

శ్రీరామనామ మహిమానుకీర్తనము

మచిలీపట్నం ప్రార్థనాసంఘసభ్యులయిన సూరె అప్పారావుగారున్నూ వారిసతీమణి వెంకటనరసమ్మగారున్నూ భక్తులకు ఉచితంగా అందజేస్తున్న 'హనుమాన్‌చాలీసా' సమేతమైన చిఱుత కీర్తనపుస్తకం ఇది. భక్తిసంజాతమైన యిది భక్తికి సంజనకమున్నూ కాగలదు. ప్రాప్తిస్థానం:- సూరె అప్పారావు, జనరల్ మర్చంటు, రాబర్ట్సన్‌పేట, మచిలీపట్నం, కృష్ణాజిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్.

ప్రభాకర్

భక్తియోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఆధునికుల చిత్తము నాకర్షించురీతిని, అమోఘవచనములతో, విమర్శకదృష్టితో, శాస్త్రప్రమాణములతో భక్తితత్త్వమును శ్రీ వివేకానందస్వాములవారిందు విపులముగా ప్రదర్శించి యున్నారు. మూలగ్రంథములలోని ప్రమాణవచనములును వానికి టిప్పణములును సులభశైలియందు వ్రాయబడి యున్నవి.

121+4 పుటలు ఆఱవ కూర్పు వెల : రూ. 1-50

కర్మయోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఇందు శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు కర్మయోగతత్త్వము నరటిపండొలిచినరీతిని విశదీకరించియున్నారు. కర్మమెటుల మోక్షసాధనమో స్పష్టీకరించియున్నారు. కర్మయోగ రహస్యము నెఱుగగోరు జిజ్ఞాసువుల కిది కల్పతరువు.

146+8 పుటలు ఏడవ కూర్పు వెల : రూ. 1-50

ఇట్లు వ్రాయుడు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

శ్రీరామకృష్ణ బోధామృతము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

పరిశోధితమగు 1121 మహోపదేశములతో, సంగ్రహ జీవితముతో నలరారుచున్నది.

జీవుడు : సంసారము ; మాయ, గ్రంథములు : గ్రంథులు, బాధగురువులు : బోధ గురువులు, లౌకికులు : వారి ధోరణులు, ఆత్మోన్నతి ; సాధకులు : వారి యాదర్శములు, పారమార్థిక జీవనమునకు సదుపాయములు, సర్వమతసామరస్యము, జీవుడు : దేవుడు, జ్ఞానము: భక్తి: కర్మము, బ్రహ్మతత్త్వము, సూక్తులు: నీతికథలు మున్నగు అంశము లిందు తేటతెల్లముగ పసిబిడ్డలకయిన నవగాహన కాగల ఉపమానములతో వివరింపబడియున్నవి.

...ఈ గ్రంథం చదువుతూంటే ఒక్క ఐహికానికీ, ఒక్క ఆముష్మికానికీ కాక, రెంటికీ సంబంధించిన సూత్రాలూ, రహస్యాలూ, కీలకాలూ చక్కగా అరటి పండొలిచి చేతిలో పెట్టినట్లు ఉంటవి...

—ఆంధ్రపత్రిక

540 పుటలు ప్రజ్జ్వలమగు పంచమ ముద్రణము : వెల : అట్టబైండు : రూ. 4-50
క్యాలికో : రూ. 5-50

శ్రీ రామకృష్ణోపనిషత్తు

తమిళ రచయితలు :

శ్రీ చక్రవర్తి రాజగోపాలాచార్యులుగారు

ఆంధ్రానువాదకులు :

గౌ॥ న్యాయమూర్తి శ్రీ ప్రత్తిపాటి సత్యనారాయణరావుగారు

శ్రీరామకృష్ణదేవుని దివ్యోపదేశవాక్యము లాధారముగాగొని, వానిని విరివిపఱచి, తమ సొంతభావము లెన్నియోచేర్చి, ఆ సమష్టినంతయు శ్రీరామకృష్ణభాషితముగా, మనోహరకథారూపముగను, సంభాషణరూపముగను మార్చి, తమిళభాషలో రచింపబడిన జనాకర్షకగ్రంథము. ఇంగ్లీషు, మరాఠీ, బెంగాలీ, గుజరాతీ, హిందీభాషలలోని కిప్పటికే అనువదింపబడి అపారవ్యాప్తినొందినది. ఆ గ్రంథమున కిది చక్కని ఆంధ్రీకరణము.

128 పుటలు వెల : రూ. 1-25

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

జ్ఞానయోగము

అనువాదకులు :

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు, బి. ఏ.

అద్వైతజ్ఞానము "సిద్ధులకు, బద్ధులకు, స్త్రీలకు, పురుషులకు, శిశువులకు, పండితులకు, పామరులకు — అందఱికిని సమానాధికారముగల సొమ్ము" కావలెనని శ్రీ వివేకానంద స్వాములే యిందు పలికియున్నారు. అందుల కనుగుణమగు విషయ విన్యాసముతో శ్రీ స్వామివారి యుపన్యాసముల కావించియున్నారు. ఈ గ్రంథము సరళమధుర భాషయందు ఆంధ్రీకరింపబడి యున్నది.

(480+8) పుటలు　　రెండవ కూర్పు　　వెల : రూ. 4-00

నూతన ముద్రణము!　　ఇప్పుడే వెలువడినది!

రాజయోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

ఇందు ప్రథమభాగము శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు న్యూయార్కు పట్టణములో రాజయోగమునుగూర్చి కావించిన వివిధోపన్యాసములు. ద్వితీయ భాగము—రాజయోగమునకు ప్రమాణములయిన పాతంజలయోగసూత్రముల విపుల వివరణము. పాఠకుల కిది రాజయోగదర్పణమే.

(320+8 పుటలు)　　ఆఱవ కూర్పు　　వెల : రూ. 2-50

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు—4

సంపాదకులు : శ్రీ హీరానందస్వామి, శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలము.
శ్రీ ఎమ్. బాలసుందరంగారిచే ఫ్రీడమ్ ప్రెస్, (మద్రాసు-21) న ముద్రింపబడి,
శ్రీ హీరానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు) నుండి ప్రచురింపబడినది.